


## J E L E N L É T I Í V

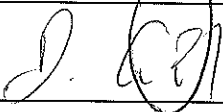
Készült: az Érpataki Önkormányzati Képviselő-testület 2015 év június 5. napján 7 órai kezdettel a Polgármesteri Hivatal Árpád termében megtartott rendkívüli ülésén.

### Jelen vannak:

Orosz Mihály Zoltán polgármester

  
\_\_\_\_\_

Dr. Csósz Péter jegyző

  
\_\_\_\_\_

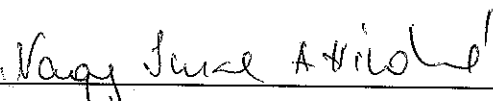
Kóczon Miklósné

  
\_\_\_\_\_


Násztáné Orosz Erika

\_\_\_\_\_

Nagy Imre Attiláné

  
\_\_\_\_\_

Simon Barnabás

  
\_\_\_\_\_

Gagna János

\_\_\_\_\_

Gagna László

\_\_\_\_\_

### Meghívottak:

.....

.....



ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001  
Esélyegyenlőség-elvű  
fejlesztéspolitika kapacitásának  
biztosítása



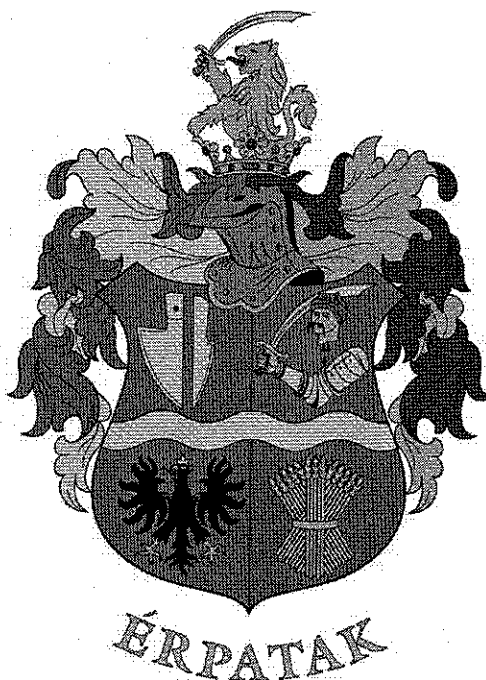
## Helyi Esélyegyenlőségi Program

Érpatak Község Önkormányzata

### SABLON

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette 2012 decemberében az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

A sablon célja, hogy az önkormányzatok szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. A sablon használható teljesen új HEP készítésére, de alkalmas arra is, hogy az adott önkormányzat áttekinthesse, hogy a már meglévő HEP-ot mivel szükséges kiegészíteni. A Sablon része a Melléklet 1., mely az esélyegyenlőség alapú helyzetelemzés elvégzéséhez szükséges adatgyűjtő táblákat és a táblák kitöltését segítő értelmezéseket tartalmazza. A Sablon kitöltéséhez nyújt további segítséget az az Útmutató, mely a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának képzési segédlete. E mellett a TKKI által foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai műhelyekben megvalósított háromnapos képzésekkel és személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok képviselőit településük esélyegyenlőségi programjának megalkotásában. Mindehhez járul az a virtuális tér, melyen keresztül azonnal elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és a személyes segítségnyújtás is. Mindezt kiegészíti a TKKI által megjelentetett tanulmánykötet, mely az esélyegyenlőséghez kapcsolódó háttér tudásokat foglalja össze.



2014 - 2016

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	38
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	43
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	49
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	50
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	52
1. A HEP IT részletei.....	52
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	52
A beavatkozások megvalósítói.....	52
Jövőképünk.....	53
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	53
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	57
3. Megvalósítás.....	58
A megvalósítás előkészítése.....	58
A megvalósítás folyamata.....	58
Monitoring és visszacsatolás.....	59
Nyilvánosság.....	60
Értvényesülés, módosítás.....	61
4. Elfogadás módja és dátuma.....	62

# Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

## Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Érpaták Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait<sup>1</sup>, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

## A település bemutatása

Érpaták a Közép-Nyírségben, Nyíregyházától déli irányban mintegy 25 km távolságra, Debrecentől pedig 35 km-re található település. A 4-es főútról Újfehértónál a Nagykálló felé leágazó úton közelíthető meg. A település szerkezetére jellemző, hogy a központi része egy nagyobb településrészből áll, külterületi részét pedig tanyák, a **Zsindelyes-tanya** és az **Újtag tanya** képezik. A falu határában található a környező települések külterületeiről a belvizeket összegyűjti, 18,9 ha területű, Csűrő-réti víztárolónak nevezett földterület, melyet később halastó létesítése által kíván a település hasznosítani.

## Történelem

A község a temetőben talált leletek alapján már a honfoglalás korában lakott településként létezett. Írott forrásokban a XIII. század végén tűnt fel első ízben a település. A falut 1280-ban a Gut-Keled nembeli István bán fia, Pál birtokaként jelölik. 1307-ben, illetve 1329 októberében (Hwgey, Hugy alakban) oklevelek említik, de szerepel a pápai tizedjegyzékben (1332-1337) is. E név elavult szavunk, jelentése ugyanazon korból, a königsbergi töredék alapján adatolva (ahol Szűz Máriáról írják: "tengereknek fényes hugya") "csillag" volt, melyet félreértelmezve a századelőn, 1908-ban hivatalosan módosították Érpatákra - a település határában eredő forrásvízről véve az új elnevezést.

1332-35 között a **Szent György tiszteletére szentelt egyházának** András nevű papjáról maradt fenn írásos említés.

A következő évtizedekben a **Balogh-Semjén** nemzetség tagjai birtokolták, később a Gut-Keled család visszaszerezte, így a XIV. századtól az e nemzetségből származó, a közeli Butkáról (ma Butykatanya) elnevezett család tulajdonában volt. A XVII. Század végén **Butkai Anna** kezével együtt **Dessewffy Ferenc** kapta meg.

A XVI-XVII. században mások is szereztek a faluban részbirtokot. A tulajdonosok között a legjelentősebb a **Lónyay** család volt. Egy 1566-ban kelt dézsmajegyzék tanúsága szerint kb. 150 lakosa lehetett, de a XVII. században jórészt legeltetésre és szántóföldként hasznosították. A XVIII. században legnagyobb birtokosa **Dessewffy Tamás** kezdte benépesíteni a pusztát zempléni **birtokáról áttelepített görög katolikus, kárpátorosz és szlovén jobbágyokkal. A görög katolikus templomok felmérése során 1786-ban egy régi, romos kis fatemplomot és egy fából épített kétszobás parókiát találtak itt. A XX. század elején már egy görög katolikus és egy evangélikus temploma működött. Földbirtokosai a Dessewffyék, Irinyi Csaba és Érpataki Urbéresek voltak.**

<sup>1</sup> Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

## Építészeti, kulturális emlékek

A XVII. században újraterelített, szabálytalan alaprajzú, többutcás falu hosszú, kanyargós főutcájába már a század elején több kisebb-nagyobb utca torkollott. Legrégibb része a volt templomsor. A község két görög katolikus templomépülettel és egy református egyház használatában lévő evangélikus templommal büszkélkedhet, ami a település lélekszámához mérten ritkaságnak számít. A Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegye lelkészségeinek 1709. évi katalógusa szerint Hugyalj (később Érpatak) lélekszáma 570 fő. A XX. század közepén 1899 fő és 920 római rítusú katolikus.

A **Kistemplom** a "kis" jelzöt a "nagy" templom szentelése után kapta. A méltatlanul figyelmen kívül hagyott templom országszerte kuriózumnak számító jellemzőkkel bír. Ilyen a dombra építés, aminek szerepe, hogy messziről lássák, tájékozási pont legyen. Magasba emelése az építők szándékán kívül is hangsúlyozza létrejöttét, ugyanis nem földbirtokos vagy uradalom építtette, hanem a közösség egységes akarata.

A **Nagytemplommal** 1949-től rendelkezik az egyház, ugyanis a növekvő lélekszám indokolja nagyobb belterületű templom szükségességét. A magtárból templommá szentelt épület ikonosztázát Píkó László 1982-83-ban, majd 1998-ban festette. Tatarozása, festése 1992-ben történt. Tornyát 1996-ban emelték.

## Emlékhelyei

1991-ben az I. és a II. világháború, valamint a sztálinizmus áldozatainak emlékére az Érpataki Temető ravatalozója mellett emlékművet állítottak. Az emléktáblán az I. világháborúban hatvan, a II. világháborúban 44 név jelzi a hősi halottak számát és a hősi halált halt polgári áldozatokról történő megemlékezést.

2006-ban az **1956-os forradalom emlékére** új művel gyarapodott a település Mindszenti József hercegprímás **mellsobrával**, amely Balog Géza szobrászművész alkotása. Az ő nevéhez kötődik a polgármesteri hivatal dísztermében található **Árpád fejedelem dombormű**, valamint a 2008 2. felében a közösségi házban felállítandó **Wass Albert dombormű** is.

2010-ben a impozáns Trianon emlékmű került felállításra közadakozásból a néphagyomány által is Trianon keresztnek nevezett külterületi útleágazásnál.

2013-tól a falu megújított főterét Szent György lovas szobra díszíti.

## Szociológiai jellemzők, infrastruktúra, gazdaság

Érpatak lakosságának száma a közelmúltban lassú emelkedésbe kezdett és a trianon által elszakított országrészekről (elsősorban Kárpátalja és Erdély) történő beköltözések egyértelmű tendenciát mutatnak.

Számú táblázat: Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	1766 fő
2008 (fő)	1749 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2009 (fő)	1734 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2010 (fő)	1728 fő

Lakónépesség számának változása (%)	100 %
2011 (fő)	1673 fő
Lakónépesség számának változása (%)	97 %
2012 (fő)	1692 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101 %
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A táblázatból jól látszik, hogy 2007 óta folyamatosan csökken a lakónépesség településünkön.

**2. számú táblázat: Állandó népesség**

állandó népesség száma	fő
nő	885 fő
	50%
férfi	880fő
	50%
0-2 évesek	52 fő
	%
0-14 éves nők	157 fő
	45%
0-14 éves férfiak	189 fő
	55%
15-17 éves nők	34 fő
	49%
15-17 éves férfiak	36 fő
	51%
18-54 éves nők	1015 fő
	49%
18-59 éves férfiak	542 fő
	51%
60-64 éves nők	55 fő
	60%
60-64 éves férfiak	36fő
	40%
65 év feletti nők	77fő
	32%
65 év feletti férfiak	166fő
	68%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Érpaták 25 utcájában 597 lakóház található. A település az elmúlt években sokat modernizálódott. A lakások vezetékes ivóvízzel és vezetékes gázzal ellátottak. A szennyvíz kezelése, és a csatornázás tervezése folyamatban van.

### Szatmár, Bereg Odavándorlás

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	70	76	-6
2009	80	80	0
2010	57	50	7
2011	48	85	-37
2012	69	59	10

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosság életkörülményei megfelelőek, bár az elmúlt évek gazdasági nehézségei itt is éreztetik hatásukat. A községben a szolgáltató tevékenység mutat emelkedő tendenciát. Az utóbbi évek fejlődését nagymértékben segítették elő az Európai Unió pályázati forrásokból megvalósított beruházások: Járdaeépítés a Széchényi, Szabadság, Köztársaság és Kölcsey utcákon; Útfelújítás a Mező I. úton; Tanyagondnoki gépjárműbeszerzés; Teleház felújítás. Hulladékgyűjtő edények beszerzése minden lakáshoz, Napelemes energiatermelés az óvodában és az iskolában, Hivatal felújítás, Főtér felújítás, Szociális intézmény felújítás és bővítés, óvoda felújítás és bővítés.

A lakosság háromnegyed része földművelésből és állattenyésztésből (szarvasmarha, juh) él. Jellemző növénykultúra a dohány, a napraforgó, a paradicsom és az uborka.

## Turisztikai kínálat

Érpatákon 1984-ben alapították azt a családi vállalkozást, ahol megépítettek egy klasszikus kisüsti technológiát alkalmazó lepárló berendezést. Ez a cég a **Kaiser 2000 Kft.** (Székhelye: 4245 Érpaták, Zsindelyes tanya 1.), melynek pálinkafőzdeje az érpataki Zsindelyes tanyán található, ami a földrajzi elhelyezkedéséről kapta a **Zsindelyes Pálinkafőzde** nevet. Termékei a Zsindelyes márkanév alatt mára már országos és nemzetközi hírű ismertségre tettek szert. 2008 júniusában új turisztikai szolgáltatás került bevezetésre: Pálinka- és gasztronómiai különlegességek kóstolására nyílt lehetőség egy népi hagyományokat őrző és felejthetetlen élményt nyújtó környezetben az érpataki **Zsindelyes Kóstolóházban**.

A pálinkafőzde elnevezése utal a településrészre, ahol a pálinkafőző található és a Szatmár, Bereg tájegységekre jellemző tetőfedési hagyományokra is, ezáltal hangsúlyozva a tradicionális pálinkafőzés jellegét.

## Értékeink, küldetésünk

„Rend a lelke mindennek!”

Legfőbb értékünk a hazai sajtó által Érpataki Modellnek elnevezetett komplex társadalmi integrációs rendszer és településvezetési modell, mely a biztonságos és élhető település kialakításának, fenntartásának elvrendszere és módszertana. Az Érpataki Modell iránt széles hazai és nemzetközi érdeklés mutatkozik. Az országszerte tapasztalható negatív, globális világgyarmatosító, romboló folyamatokkal szemben a helyi hatalom szervei működtetésének összehangolt szinergikus megszervezése és/vagy a jogalkalmazók munkára kényszerítése által jelentős eredményeket ér el országszerte az Érpataki Modell Országos Hálózata, melynek nemzetmentő munkájához más szervezetek is csatlakoztak.

Az Érpataki Modell szerint a település vezetőinek és a település közügyeivel kapcsolatban lévő hivatásos köztisztviselőinek, közalkalmazottainak és felelős civileknek a legnagyobb erőfeszítéseket mindenekelőtt a rend kialakítása, fenntartása és megszilárdítása érdekében és irányába kell kifejteni. Ezután jöhetnek a fejlesztések,

beruházások, mert a rend az a szilárd és nélkülözhetetlen alap, melyen múlik minden fejlesztés hatékonysága és sikere a közösség és az egyén boldogulása szempontjából egyaránt.

A legfontosabb szempont, ami alapján megkülönböztetjük a közösség egyes tagjait, az nem a faji vagy társadalmi rangbeli vagy politikai hovatartozásbeli, vagy vallási, világnézeti különbség, hanem a következő: a konkrét tevékenysége során a jogszabályok által definiált RENDhez való viszonya a döntő: az adott személy a jelen pillanatban (!!!) (és nem a múltban avagy az ígért jövőben, hanem döntően mindig az aktuális jelenben) a közösség rendjét erősíti-e avagy gyengíti, a közösség szempontjából építő, vagy romboló tevékenységet folytat-e az adott személy! Az építő szándékú és a rendet erősítő embereket minden rendelkezésre álló eszközzel támogatjuk és szövetségesnek tekintjük. A romboló tevékenységet folytatókkal szemben sem vagyunk közömbösek, hanem erkölcsi köteletségünknek érezzük, hogy ellenük szintén a jelenben a romboló tevékenységük miatt és annak a korlátozása jegyében fellépünk és ezt a romboló tevékenységet a közösség szempontjából ellenségesnek tekintjük és ellenük a romboló tevékenységük megszüntetése érdekében haladéktalanul harcot kezdünk, s közben igyekszünk minél előbb korlátozni és tartósan megszüntetni a romboló tevékenységeket. Azt javasoljuk a településvezetőknek, hogy a romboló tevékenységeket mindig csírájában, gyorsreagálással és (lehetőleg a legrenitensebbekben való) példastatuálással igyekezzenek megszüntetni. Inkább a gyufát oltjuk el ma, mint holnap az erdőtüzet!

Az esélyegyenlőség megteremtése során-útján **1./** megkülönböztetjük az önhibájából és az önhibáján kívül nehéz helyzetbe került személyek eltérő élethelyzetét. Ezen megkülönböztetést döntő jelentőségűnek tekintjük a problémák diagnosztizálása és az ebből következő adekvát terápiák meghatározása és végrehajtása vonatkozásában. **2./** Az önhibáján kívüli hátrányos helyzetűeket maximálisan segítjük (mindig a rendelkezésre álló keretek között), **3./** míg az önhibájukból hátrányos helyzetűek esetében az önhibájuk mint ok felszámolása-felszámoltatásra koncentrálnak (pl. előbbiektől erőfeszítéseket várunk el önhibájuk felszámolása s ez által saját maguk és családjuk előrehaladásának előmozdítása érdekében. **4./** A törvények és hatályos jogszabályok betartását, a közösségi együttélés szabályai szerinti életvitelt nemre, fajra, vallási meggyőződésre, társadalmi rangra, szexuális orientációra vagy identitásra való tekintet nélkül mindenkitől elvárjuk, megteremtve ezzel az esélyegyenlőséget a kötelezettségteljesítés terén is. **5./** Rendkívül károsnak és társadalomzüllesztőnek tartjuk azokat a nézeteket, melyek szerint „tilos különbséget tenni” az önhibájából és az önhibáján kívül hátrányos helyzetbe került lakosok élethelyzetei és problémái között. Mi ezt a brutálisan kártékony, káoszt fokozó, szabadkőműves elvárást nem tarjuk követendőnek, hanem **6./** nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy az önhibájából hátrányos helyzetűeket megkülönböztessük az önhibáján kívül hátrányos helyzetűektől és **elsősorban csak ezen utóbbiak, az önhibáján kívül hátrányos helyzetűeket esetében van adekvát felvételi lehetősége az ingyenes és az esetlegesen rendszeres szociális transzferek juttatásának. 7./ Az önhibájából hátrányos helyzetűek vonatkozásában pedig elvárjuk, hogy önhibájuk (felelőtlenségük, igénytelenségük, tehetetlenségük, lustaságuk, bűnözési hajlamuk, munkaundoruk, alkohol-, drog-, szexuális-, játékgép- vagy kártya szenvedélyük, az őt szolgáló magyar állami szervek gyűlölete stb.) felszámolása érdekében mindent tegyenek meg, minden segítségnyújtásban aktívan működjenek közre, hogy méltóvá válhassanak szeretett hazánk és a Magyar Állam támogatására. 8./** Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a szociális ellátó rendszerből az azon élőködő-ügyeskedő, a segélyezettégre életformát alapozó és azt bűnözéssel kiegészítő, de egyébként életerős potyautasokat minél előbb beazonosítsuk és kiszűrjük. **9./** Küzdelmet folytatunk azon „szülők” megélhetési vagy stratégiai (felelőtlen) gyermekvállalás ellen is, akik a munka alapú életvezetés helyett a gyermekek után járó szociális támogatásokból kívánják egzisztenciájukat fenntartani, a gyermekeiktől saját létszükségleteik kielégítésére elvonva a különböző juttatásokat úgy, hogy a gyermekek nevelésével kapcsolatos szülői kötelezettségeik teljesítését pedig igyekezzenek az állami és önkormányzati szervek részére áthárítani és adófizetői közpénzből finanszíroztatni. **10./** Óriási erőfeszítéseket teszünk a faji alapon való gondolkozási és megközelítésmód felszámolására.

#### A település felelős vezetőjének feladatai:

- A társadalmi együttélés rendjére vonatkozó norma-rendszer folyamatos és következetes felmutatása és érvényesítése a település lakóinak felemelése és társadalmi integrációja érdekében.
- Feladata a közjót és a közösségi érdeket szolgáló és annak alárendelt rendeltetésszerű jogalkalmazás, nem pedig a kötelezettségekről leszakított és hipertrofizált jogosultságok kielégítése a kötelezettségteljesítések megkövetelése nélkül, mely a véleményformáló szándékú liberális média brutális véleménynyilvánításai által sajnos széleskörűen beszivárgott a jogalkalmazók gyakorlatába és átprogramozta azt: ma a liberális jogvédelem, mint megszállóli ügynöktevékenység következtében az állami és önkormányzati szervek a szennyező tulajdonságokkal rendelkező és sokszor kiillesztett társadalmi rétegek esetében le lettek szoktatva a



kötelezettségek megköveteléséről és át lettek szocializálva a jogosultságok eminens kiszolgálására. A jog mindig egy adott összefüggésrendszerben jelenik meg és mindig jogosultságok és kötelezettségek rendszere. A jogosultságok és a kötelezettségek úgy tartoznak össze elválaszthatatlanul, mint az érmének a két oldala. Mindenkinél az élet különböző területein először el kell sajátítania azt a tudást és képességet, hogy teljesíteni kell a kötelezettségeit (például a különböző jogosítvány megszerzése során bizonyított különböző szintű kötelezettségteljesítés), hogy azután kötelezettségteljesítése mértékében élhessen a hozzárendelhető különböző típusú és szintű jogosultságaival (kerékpár, kis motor, nagy motor, személygépkocsi, tehergépkocsi, autóbusz, helikopter, vadászgép stb. vezetés).

- A szükséges konfliktusok felvállalása. A felelős településvezető élen járva a könnyelmű konfliktuskerülés helyett, a támogató segítségnyújtás aktív biztosítása mellett felvállalja és minden jogalkalmazóval felvállaltatja a konfliktusokat a "problémás, kiilleszkedett normatipró és jogsértő személyekkel": vagyis a közösségrombolókkal szemben.
- A felelős vezető feladata a magyar népi, nemzeti, vallási hagyományok megőrzése és ápolása, mert csak a gyökereihez visszatért közösség tud szárnyra kapni és csak így lehet a vérszerződő őseinkhez méltóvá válva az eget meghódítani és a közösséget a kárhozát újtjáról eredeti céljához a mennyei üdvösséghez közelebb segíteni.

Érpaták Község fő fejlődési útja az ételkészítés önrendelkezés megvalósítása, munkahelyteremtés, az idősek helyzetének javítása

Mivel nagy földterületei nincsenek, Érpaták Község Önkormányzata a Beneficium Szeretetszolgálat segítségével a helyi elhagyott, elhanyagolt belterületi telkeken a közmunkaprogram és a szociális földprogram keretében alkalmazott közmunkásokkal konyhakerti növényeket termel.

#### Célok:

- a növénytermesztésbe bevonható termőterületek növelése,
- a termelés hatékonyságának növelése,
- egészséges ételek előállítás és helyi értékesítése,
- állattartás,
- feldolgozó üzem kialakítása (ehhez először a szükséges források megkeresésére és piacutatásra van szükség)

#### számadat táblázat: Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a	n.a	n.a
2008	274	366	74,9%
2009	259	371	69,8%
2010	256	365	70,1%
2011	240	361	66,5%
2012	243	346	70,2%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Amint látható, községünkben is igen magas az öregedési index, és az éves születések száma sem éri el a halálozási számot.

Községünkben nagy az idősek aránya, közülük sokan egyedül élnek, és nagyon magukra vannak hagyva. Legtöbbször gyermekeik távol laknak tőlük, nem tudják megoldani, hogy velük éljen a szülő. Idősek bentlakásos szociális intézményére volna szükségünk, ami állandó, vagy ideiglenes ellátást biztosítana az idősek részére. A házi segítségnyújtás során ugyanis túl kevés idő jut egy idős emberre. Célunk: Idősek otthona működtetés, de ezt csak pályázati forrásból tudjuk megvalósítani.

5. számú táblázat: Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	18	24	-6
2009	19	32	-13
2010	19	22	-3
2011	20	26	-6
2012	12	26	-14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Érpaták Község Önkormányzata fenn kívánja tartani elkötelezettségét a helyesen értelmezett (a jogosultságok mellett a kötelezettségek teljesítése vonatkozásában is megvalósított) esélyegyenlőségi politikát megalapozó általános etikai értékek és az organikus, egészségesen működő közösségek számára mértékadó alapelvek iránt:

- Az emberi méltóság tiszteletben tartása úgy, hogy az emberek közötti formális és absztrakt egyenlőség mellett, nagyon nagy hangsúlyt helyezünk azon fontos teendőre, hogy ezt az egyenlőséget megtöltsük minél nagyobb emberi értékekkel, minél értékesebb minőséggel és a legkiválóbb morális erényekkel, úgy, hogy az embernek gondolkodásmódjával, tetteivel is méltóvá váljon a közösség tiszteletére, elismerésére.
- A szabadságra való törekvés elősegítése, de nem regulálatlan és koordinálatlan szabadosság és a nihilista és anarchista önkénykultusz értelmében. Az igazi szabadság útja nem a törvényektől, a kötelezettségektől való mentesség, hanem a lelki, szellemi előrehaladást szolgáló egyre magasabb létszintek feltételrendszerének az elsajátítása és ez által a személyiség minél magasabb szintű kiteljesedése. A jogosultságok kiterjesztése csak az egyre nehezebb és felelősségteljesebb kötelezettségek rendszerének a felvállalása és teljesítése révén valósulhat meg a mindennapi kihívások során történő helytállással.
- Az egyenlőség megvalósítása a mindenkire egyaránt vonatkozó alapvető emberi normák és hatályos törvények betartása, vagyis a kötelezettségek teljesítése terén. Ugyanakkor tudatosítjuk, hogy az élet különböző területein, a tapasztalat, a hozzáértés az érdek, a kötelezettség-teljesítés, a felelősségvállalás, az áldozatkészség és a közérdekképviselő terén jelentős egyenlőtlenség van az emberek között, ezért a települést organikusan szervezzük, ahol a közösség, egy élő szervezetként működik, tagjai sok szempontból nem egyenlők egymással, hanem egy középpont körül szervezve mindenki az Isten által kijelölt hivatása és feladatai szerint teszi a maga dolgát és építi a közösséget és hazáját.
- A tolerancia megvalósítása terén minden érték vonatkozásában ápoljuk a toleranciát és a maximális szolidaritást tanúsítunk, de a szenny terjesztése és a rombolás vonatkozásában nem vagyunk értéksemlegesek. Az őshonos kultúrának, az egyetemes konzervatív tradicionális emberi értékek, a tisztességes munkát végző, családjukért, közösségükért dolgozó és áldozatot hozni hajlandó emberek dominanciáját hirdetjük. Velük szemben szolidaritást várunk el mindenkitől, és akik ennek megfelelő, azokkal toleránsak vagyunk, akik nem, hanem az embert megnevesítő értékren elpusztításán, az emberi közösség általános védelmét képező jogrend szétverésén dolgoznak azokkal szemben intoleranciát hirdetünk, mindig érték és minőség tartalom, jog- és norma-követés és jog- és norma-sértés vonatkozásában megközelítve a problémát.

- Az erőszakmentesség terén nem tűrjük jogkövető állampolgárok sérelmére elkövetett, erőszakot, a nőket, gyermekeket, időseket ért bántalmazást, az iskolai erőszakot. Ezek megszüntetése érdekében, ha a példamutatás, a norma megkövetelése nem jár eredménnyel, akkor a helyzetnek megfelelő mértékű szankcióval, kényszerrel élünk az áldozatok megvédése érdekében.
- Az előítéletektől való mentességet alkalmazzuk mindenkivel szemben azzal, hogy aszerint ítéljük meg a személyt, hogy a jelen pillanatban a közösség és a rend irányában építő, vagy romboló tevékenységet folytat-e. Különös védelmet kívánunk adni a liberális média által démonizált hazafias gondolkozásnak, mint védett politikai és világnézeti meggyőződésnek, melyet a legnagyobb liberális média termékek súlyos előítéletekkel közelítenek meg.
- A tisztességes bánásmód megvalósítása úgy történik, hogy mindenkinek azt kell megadni, ami jár (suum quique tribuere).. Partnerek vagyunk minden építő kezdeményezésben, ha romboló folyamatot tapasztalunk, akkor viszont csírájában igyekszünk ellene fellépni és a jog eszközeivel azt elfojtani.

Érpaták Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét az alábbi területeken:

- A közszolgáltatások terén (mint ahogyan a kötelezettségek teljesítése terén is megköveteljük az esélyegyenlőséget és az egyenlőbánásmódot valósítjuk meg!) mindenkinek egyformán, szabályosan kell vételezni az áramot, a vizet, fizetnie kell a személyszállítást, az adókat.
- A diszkrimináció minden formáját igyekszünk elkerülni, különösen a faji alapon megvalósított pozitív és negatív diszkrimináció formáit. Kiemelten hangsúlyozzuk, hogy egy egészséges társadalom követelményének megfelelően hátrányosan megkülönböztetjük a törvényeket illetve a hatályos jogszabályokat be nem tartó személyeket és minden törvényes eszközzel rákényszerítjük őket a jogkövető magatartásra. A közösségépítő, önmagukért és családjukért erőfeszítéseket tevő embereket megkülönböztetjük és maximálisan segítjük. Senkit nem ér sem hátrányos sem előnyös megkülönböztetés a neme, anyagi helyzete, iskolázottsága, vagy bőrszíne miatt, de a törvényekhez, a közösséghez és a renchez való viszonya alapján a jogkövetés foka, a beilleszkedés illetve a kiilleszkedés mértéke vonatkozásában az adott szituációban igenis rangsor állapítható meg.
- A gyermekek esélyegyenlőségének terén elvárjuk a szülőktől az 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermek testi, lelki, szellemi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítását.
- Megvalósítjuk a szegregáció mentességet azokon a területeken, ahol arra nincs szükség, de ahol alkalmazni kell, ott szegregálunk.
- A foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás terén a feltárt problémák komplex kezelésének érdekében meghozzuk a szükséges intézkedéseket.

Érpaták település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

HEP IT tartalmazza.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

#### A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

### **A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)**

## **1. Jogszabályi háttér bemutatása**

### **1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása**

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
  - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
  - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
  - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
  - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
  - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
  - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

### **1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.**

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény IV. fejezetében rögzítettek figyelembe véve Érpatak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete és szervei döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén.

-A szociális ellátások helyi szabályairól szóló 9/2012. (VII.7) Önkormányzati rendelet szabályozza a településen élők szociális ellátási formákhoz való hozzáférése. Pl.: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, aktív korúak ellátása, közgyógyellátás, szociális alapszolgáltatások.

-A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól szóló 4/2006 (VIII.2.) KT sz. Rendelet szabályozza a Gyvt. által megállapított, gyermekek védelmét szolgáló ellátási formák alkalmazását és feltételrendszerét. Pl.: rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény, tankönyvtámogatás, természetben nyújtott ellátások, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekétkeztetés  
-Érpaták Község Önkormányzatának 1/2014. (ii.25.) sz. rendelete az meghatározza az önkormányzat 2014. évi költségvetési keretét.

## **2. Stratégiai környezet bemutatása**

### **2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal**

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester április 15.-ig benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagyja jóvá.

Gazdasági program – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági program, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzatok a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területsztruktúrák felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

### **2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása**

Érpaták község közigazgatási szempontból a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei kormányhivatal Nagykállói Járási hivatalához tartozik, és itt lehet igénybe venni a szociális szolgáltatások egy részét (pl.: ápolási díj, közgyógyellátás egy része, időskorúak járadéka), itt történik a gyámhivatali ügyintézés, a szabálysértési ügyintézés, állatrendészeti ügyintézés, a hadigondozottak ellátása.

**Az általános iskolai oktatás az érpataki Szent István Nemzeti Hagyományörző Általános Iskolában történik, aminek a geszterédi Árpád Fejedelem Általános Iskola a gesztor intézménye.**

A Gyermekjóléti Szolgálat, a Családsegítő Szolgálat és a Házi segítségnyújtás közigazgatásilag a nagykállói Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálathoz tartozik, de az érpataki intézményegység a településen működik.

### **2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása**

Az esélyegyenlőség szempontjából az adatokat a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 1 sz. melléklete tartalmazza. Az adatok beszerzése elsődlegesen a TeIR adatbázisból történt, de a pontos adatok beszerzéséhez be kellett vonni az önkormányzati dolgozókat, a célterületen dolgozókat illetve intézményeket.

## **3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége**

### **3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet**

A szegénység szempontjából legmeghatározóbb társadalmi jellemzők közé a munkaerő-piaci inaktivitás mellett az alacsony iskolai végzettség, a rendkívül alacsony szintű munkavállalási hajlandóság, a mélyigénytelenség, a stratégiai gyermekvállalás, potyautasként való rátelepedési hajlandóság a szociális ellátórendszerre, a családok erőn felüli gyermekvállalása, illetve a gyermekveszélyeztetés, és az igénytelen lakókörnyezet következtében a rossz higiéniai feltételrendszer, valamint az ebből fakadó rossz egészségi állapot sorolható. A 2001-ben végzett népszámlálás adatai szerint nemzetiségi hovatartozás alapján országosan 190 ezren vallották magukat cigánynak, míg a reprezentatív cigányvizsgálatok eredményei alapján a kutatók 1971-ben 320 ezer fő körülire, 1993-ban 468 ezer körülire, 2003-ban pedig mintegy 570 ezerre becsülték a romák számát. Ez az ország teljes népességéhez viszonyítva közel 5,5 %-os arányt jelentett. A 2003-asnál frissebb kutatási adatok egyelőre nem állnak rendelkezésünkre. Kutatói becslések a romák számát 2010-es évekre

650–750 ezer közé teszik. A roma lakosság életkori összetétele lényegesen fiatalabb népességet mutat, mint a nem roma népességé. A település életminőségének egyik nagyon fontos eleme a jövedelmi viszonyok, a kereseti lehetőségek alakulása. A jövedelmekre, átlagkeresetre vonatkozó adatok települési szinten nem állnak rendelkezésre, így az elemzés kistérségi összehasonlításra támaszkodik. Az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem nagyságát tekintve a megyei kistérségek rangsorában 2005. évi adatok alapján a Nagyállókistérség csupán a 7. helyen áll a megyében, átlagosan 321.167 Ft egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelemmel.

### 3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Általánosságban elmondható, hogy az elmúlt időszakban a jövedelem szerkezetében jelentős változások következtek be, mivel a munkából származó jövedelmek aránya fokozatosan csökkent, a társadalmi juttatások és egyéb forrásból származó jövedelmek pedig emelkedett a településen. A mélyszegénységben élő családok bevételeit a rászorultság alapú segélyek, családi pótlék, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély, esetleg feketemunka képezi. A pénzbeli szociális ellátásért folyamodó, a fizetési kötelezettségek megtagadása mellett a legbiztosabb megélhetést az úgynevezett feketegazdaságban való elhelyezkedés jelenti. Két tevékenység dominál. Az egyik a bérmunka, ami többnyire napszamos munkát, a másik a mezőgazdasági munka (dohánytörés, almaszedés). Az elmúlt évtizedben tudatos „túlélési” jövedelemszerzési stratégia a romák számára a gyermekszületések számának növelése. A legbiztosabb jövedelemforrást a szociális transzferek, családi alapú rendszeres szociális segélyek és támogatások képezik (családi pótlék, GYES). Az előzőekben említettek kapcsán a helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanának. Ezért az Önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor ügyelnie kell arra, hogy miként javítsa célprogramokkal történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét, ugyanakkor figyelembe kell vennie, hogy olyan beavatkozások is szükségesek, amelyek megoldhatják a romák kirekesztettségét is.

A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig a gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos probléma, amely átmenetileg, vagy tartósan jövedelemhiányt okoz. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye a munkanélküliség nagyságát tekintve szinte a rendszerváltás óta a legrosszabb helyzetű megyék közé tartozott. A közfoglalkoztatási program célja, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához. Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorulnak a munkaerő-piacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma, akik, egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni. Annak ellenére, hogy az elmúlt évek során egyre több munkanélkülit állt módjában az Önkormányzatnak bevonni a közfoglalkoztatási programokba, a közfoglalkoztatási bér nem éri el még a minimálbért sem és ez az elszegényedést nem oldja meg, a lakhatási körülményeken csekély mértékben vagy egyáltalán nem javít. Szociológiai kutatások bizonyítják, hogy a tartósan munkanélküli személy társas társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, önértékelése romlik, gyakran mentális problémákkal küzd.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket

kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

### 3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	553	592	1145	72	13,0%	73	12,3%	145	12,7%
2009	548	494	1042	83	15,1%	88	17,8%	171	16,4%
2010	559	612	1171	97	17,4%	105	17,2%	202	17,3%
2011	515	605	1120	98	19,0%	96	15,9%	194	17,3%
2012	515	614	1129	89	17,3%	81	13,2%	170	15,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

### 3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
<b>nyilvántartott álláskeresők száma összesen</b>	<b>fő</b>	<b>145</b>	<b>171</b>	<b>202</b>	<b>194</b>	<b>170</b>
20 éves és fiatalabb	fő	9	9	10	9	13
	%	6,2%	5,3%	5,0%	4,6%	7,6%
21-25 év	fő	22	29	42	30	23
	%	15,2%	17,0%	20,8%	15,5%	13,5%
26-30 év	fő	19	26	23	27	23
	%	13,1%	15,2%	11,4%	13,9%	13,5%
31-35 év	fő	14	23	26	21	17
	%	9,7%	13,5%	12,9%	10,8%	10,0%
36-40 év	fő	22	17	22	29	25
	%	15,2%	9,9%	10,9%	14,9%	14,7%
41-45 év	fő	19	25	28	21	23
	%	13,1%	14,6%	13,9%	10,8%	13,5%
46-50 év	fő	20	23	24	31	22
	%	13,8%	13,5%	11,9%	16,0%	12,9%
51-55 év	fő	11	13	19	13	16
	%	7,6%	7,6%	9,4%	6,7%	9,4%
56-60 év	fő	8	6	7	11	6
	%	5,5%	3,5%	3,5%	5,7%	3,5%
61 év felett	fő	1	0	1	2	2
	%	0,7%	0,0%	0,5%	1,0%	1,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya



A lenti táblázat mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek száma és a régóta munkanélküliek száma növekvő tendenciát mutat.

### 3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	72	73	145	27	23	50	37,5%	31,5%	34,5%
2009	83	88	171	44	42	86	53,0%	47,7%	50,3%
2010	97	105	202	38	39	77	39,2%	37,1%	38,1%
2011	98	96	194	55	40	95	56,1%	41,7%	49,0%
2012	89	81	170	59	42	101	66,3%	51,9%	59,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

### 3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	155	147	302	9	5,8%	4	2,7%	13	4,3%
2009	161	147	308	14	8,7%	9	6,1%	23	7,5%
2010	149	156	305	13	8,7%	12	7,7%	25	8,2%
2011	144	161	305	9	6,3%	13	8,1%	22	7,2%
2012	145	162	307	13	9,0%	15	9,3%	28	9,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

### 3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1768	927	841	n.a	n.a	n.a	1768	100,0%	927	100,0%	841	100,0%
2011	n.a	n.a	n.a	1138	555	583	-1138	n.a	-555	n.a	-583	n.a

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

### 3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
	Fő						



2008	145	16	11,0%	68	46,9%	61	42,1%
2009	171	16	9,4%	78	45,6%	77	45,0%
2010	202	16	7,9%	95	47,0%	91	45,0%
2011	194	12	6,2%	90	46,4%	92	47,4%
2012	170	9	5,3%	72	42,4%	89	52,4%

c) közfoglalkoztatás

A településen magas a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek száma. A településen élő főleg alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók részére ez a lehetőség biztosít elsősorban nagy tömegben munkát és lehetőséget arra, hogy a szociális ellátórendszerben maradhassanak. Az önkormányzat erőn felül vállalja a foglalkoztatásukat. Ezen személyek szívesen is vállalják a munkát, és egy-egy üresedés esetén is nagy a túljelentkezés.

Jelenleg településünkön a Start Mezőgazdasági program fut, ahol 40 főt tudunk alkalmazni, a Téli közfoglalkoztatásban 18 főt, és további 8 főt sima közfoglalkoztatottként. A közfoglalkoztatási program célja, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Érpaták a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja közlekedés szempontjából igen jó. A közeli foglalkoztatási centrum – megyeszékhelyek, közeli városok – autóval, autóbusszal kevesebb, mint 40 percen érhető el. Vonatközlekedés nem igazán biztosított.

A vonzaskörzetben rendelkezésre álló programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet –Nagykállón, Újfehértón vagy a két megyeszékhelyen (Nyíregyháza és Debrecen) érhetőek el.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok Európában mindenütt hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Az elmúlt évtizedben jelentősen romlott az alacsony iskolai végzettségű fiatalok helyzete. Magyarországon a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők 42 %-a nem talál munkát, amely az Európai Unió átlaghoz viszonyítva rosszabb.

A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként van definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt.

Pozitív visszhangja volt az elmúlt évben a 25 év alatti pályakezdő fiatalok 4 hónapos munkájának Munkaügyi Központ által történő támogatása. A vállalkozások (mikro-, kis és közép) éltek is a lehetőséggel és a fiatalok rendszeres bérért tapasztalhatták meg a munka világának kihívásait és előnyeit. A helyi hiányszakmákba történő képzések segíthetnek a fiatalok elhelyezkedésében.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a

2011	n.a	n.a	n.a
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

### 3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2009	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A Munkaügyi Központ képzései, átképzései azok az elérhető programok, amit helyben tudunk biztosítani. A településünkön jelenleg is folyik oktatás, ami a munkaügyi központon keresztül történik, 10 fővel, a TÁMOP pályázatán belül. A résztvevőknek Növénytermesztés és tartósítás, konyhakertészeti végzettséget ad.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a település minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos helyzetű munkavállaló az Európai Bizottság 68/2001 EK rendelete alapján:

- minden, olyan 25. életévét betöltött személy, aki még nem állt rendszeres, fizetett alkalmazásban,
- minden, olyan súlyos testi, szellemi vagy lelki betegségből fakadó fogyatékkal élő személy, aki ennek ellenére képes belépni a munkaerőpiacra,
- minden olyan, a Közösség területére munkavégzés végett beköltöző vagy már beköltözött, vagy ott letelepedett migráns munkavállaló, aki és /vagy nyelvi képzésre szorul,
- minden olyan személy, aki legalább háromévi kihagyás után újra dolgozni kíván, különösen azok, akik munkájukat a családi élet és a hivatás összeegyeztetésének a nehézségei miatt adták fel, a munkába állás utáni első hat hónapban,
- minden olyan 45. életévét betöltött személy, aki nem szerzett középfokú vagy azzal egyenértékű képesítést,
- minden hosszú távon, azaz megszakítás nélkül 12 hónapig munkanélküli személy, a munkába állás utáni első hat hónapban.

A hátrányos megkülönböztetéssel szemben fel kell lépni, és azonos esélyeket kell biztosítani a munkavállalók részére. A nagyszámú képzetlen roma munkanélküli álláskereső esetén valószínűsíthető, hogy találkozik hátrányos megkülönböztetéssel. Ennek oka lehet a jelentkező személyiségének ismerete, munkához való hozzá állása. Településünkön a közfoglalkoztatottak körében semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem történik, a Munka törvénykönyve mindenkire ugyanúgy vonatkozik, kor, nem etnikai hovatartozás, bőrszínre való tekintet nélkül.

### 3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1 tábla lezárta

### 3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	145		65	44,8%
2009	171		119	69,6%
2010	202		84	41,6%
2011	194		88	45,4%
2012	170		53	31,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

### 3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	248	12,70%	0	n.a	n.a	n.a
2009	167	16,40%	0	n.a	n.a	n.a
2010	203	17,30%	0	n.a	n.a	n.a
2011	233	17,30%	66	n.a	n.a	n.a
2012	237	15,10%	64	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mind az egyén, mind a közösségek számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyekben nem tudnak magukról gondoskodni. Életvitelük mások közreműködése, segítsége nélkül nem tartható fenn a megszokott szinten. A szociális és (gyermekjóléti) gondoskodás feladata, hogy feltárja ezeket a helyzeteket, s azokra - az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartva - a biztosított jogi keretek között megfelelő megoldásokat találjon.

A gondoskodást - pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint szociális szolgáltatások - a jogszabály nagyrészt helyi közösségi szintekre, a települési önkormányzatokhoz rendeli, megengedve annak lehetőségét, hogy az ellátás biztosításához kiválasztható legyen a leghatékonyabb szervezeti forma (saját intézmény, társulás, szolgáltatás vásárlása). A szociális szolgáltatások rendszerének kiépítésében részt vállalhatnak az önkormányzatokon, állami szerveken kívül az egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, ezek intézményei, egyéni vagy társas vállalkozók.

Az Szociális törvény szabályozza az állam által biztosított egyes szociális ellátások, szolgáltatások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra (pénzbeli, természetbeni) való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. Ezek részben pénzben és/vagy természetben nyújtható szociális ellátások, részben pedig szociális szolgáltatások lehetnek. A szociális szolgáltatások két nagy csoportja a törvény szerint a személyes gondoskodás körébe tartozó alapellátások és a szakosított ellátások. Mind a pénzbeli és természetbeni, mind pedig a szociális szolgáltatások szociálisan rászorultaknak járnak, és megállapításuknál a háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága a meghatározó.

A pénzbeli és a természetbeni segélyek járhatnak rendszeres és eseti jelleggel (néhány segélyfajta mindkét módon is adható). A segélyrendszerben kiemelt szerephez jut az időskorúak teljes anyagi ellehetetlenülésének megakadályozása (időskorúak járadéka), a túlzott lakásterhek enyhítése (pl. lakásfenntartási támogatás), az egészségi állapot teljes leromlásának megakadályozása (pl. közgyógyellátás), az aktív korúak ellátása, a váratlan krízis enyhítése (pl.: átmeneti segély, temetési segély).

Érpatakon szociális ellátások helyi szabályairól szóló 9/2012. (VII.7) Önkormányzati rendelet szabályozza a településen élők szociális ellátási formákhoz való hozzáférése. Pl.: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, aktív korúak ellátása, közgyógyellátás, szociális alapszolgáltatások.

A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól szóló 4/2006 (VIII.2.) KT sz. Rendelet szabályozza a Gyvt. által megállapított, gyermekek védelmét szolgáló ellátási formák alkalmazását és feltételrendszerét. Pl.: rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény, tankönyvtámogatás, természetben nyújtott ellátások, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekétkeztetés

Érpatak község közigazgatási szempontból a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei kormányhivatal Nagykállói Járási hivatalához tartozik, és itt lehet igénybe venni a szociális szolgáltatások egy részét (pl.: ápolási díj, közgyógyellátás egy része, időskorúak járadéka), itt történik a gyámhivatali ügyintézés, a szabálysértési ügyintézés, állatrendészeti ügyintézés, a hadigondozottak ellátása.

### 3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az Önkormányzat nem rendelkezik jelentős számú bérlakással. Az Önkormányzatot lakás és helyiség vagyonával kapcsolatosan nem terheli törvényi kötelezettség ellátási igények kielégítésére. A vagyont úgy kell hasznosítani, hogy az abból származó bevétel fedezetet nyújtson a vagyon működtetési költségeire. Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek és ingatlanok feltételeiről szóló 22/2007. (X.1.) számú rendelet szabályozza a lakás bérbeadás feltételeit. A bérbe adott lakás lakbérére lehet szociális, költségalapú, és piaci alapú lakbér.

#### a) bérlakás-állomány

#### 3.4.1 tábla lesz itt

Az érpataki lakosok saját tulajdonú családi házakban élnek. A házból kb. üresen áll. A lakók kihálnak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. Ez szinte lehetetlen, annak ellenére, hogy az ingatlan árak nagyon alacsonyak. A régóta üresen álló házak némelyike már romos állapotban van, azok értékesítése legfeljebb telekáron lehetséges. A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs.

#### b) szociális lakhatás

Érpatak község Önkormányzata szociális célú lakás állománnyal nem rendelkezik.

#### c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Érpatakon nincsenek lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

#### e) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Településen a szociális igazgatásról és ellátásról szóló 1993. évi III. törvény szerint megállapított normatív lakástámogatást 396 családnak állapított meg az önkormányzat.

A lakástámogatás havi összege 2.500.-8000.- Ft / havi összegben természetbeni ellátásként került megállapításra, a közüzemi számlákhoz, a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt támogatást.

#### f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj tartozások hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ezt a támogatási formát és a kiegészítő helyi kompenzációt természetben közműdíj hátralékok kiegyenlítésére és esetenként pénzbeli támogatásként nyújtjuk. Aszociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében az Önkormányzat nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez.

A romló gazdasági helyzetben egyre több család egyáltalán nem vagy csak időszakosan tudja számláit kiegyenlíteni. A munkanélküliség, túlzott eladósodás, helytelen életvitel, családi krízis rövid idő alatt megteremti a közüzemi

szolgáltatásokból való kizárást, ezzel együtt a tartós szegénység kockázatát, ami hosszútávon kirekesztettséghez vezethet.

### 3.5. táblázat: Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	181	n.a
2009	174	n.a
2010	187	n.a
2011	251	n.a
2012	178	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településhez közigazgatásilag Érpatakhoz tartozó Zsindelyes tanya külterületi rész tartozik, amely szórványosan lakott. A külterületi részen kb. 5-6 család él. A település rész villamos energiával ellátott, gázhálózat, és vízhálózat nincs kiépítve.

### 3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Telep, szegregátum nincs a településen.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön nem releváns, mivel nincs szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett terület nincs településünkön.

### 3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen egy háziorvosi praxis van, ami vállalkozói alapon működik. Vegyes körzetet lát el (gyermek és felnőtt). Gyermekorvosi rendelő legközelebb a 6 km-re lévő Újfehértón található, ahol három gyermekorvos közül lehet választani.

A faluban működik a Mozgó Szakorvosi Szolgálat, ilyenkor a Nyíregyházi Kórház Gyermekosztályáról egy gyermek szakorvos havi rendszerességgel végzi el a szükséges szűrővizsgálatokat azoknál a gyermekeknél, akiknek nincs házi gyermekorvosuk.

A településen heti három alkalommal működik egy gyógyszertár, de éjszakai ügyeletet nem vállal, szükség esetén a 20 km-re lévő Nyíregyházán van legközelebbi gyógyszertári ügyelet.

Az Orvosi Központi Ügyelet szintén Újfehértón működik, Menőállomás pedig 6 km-en belül található.

A fogászati ellátás és vérvételi lehetőség Újfehértón van, a szakvizsgálatokat Nyíregyházán van lehetőség igénybe venni.

Védőnői Szolgálat minden nap működik a településen, egy fő védőnő látja el a körzetet. Az ő feladata a nővédelem, a várandós anyák gondozása, gyermekágyas anyák gondozása, 0-6 éves gyermekek gondozása, oktatási intézményben iskola-egészségügyi feladatok ellátása.

A várandósok szakgondozást szintén Mozgó Szakorvosi Szolgálat nőgyógyásza végzi a településen havi egy alkalommal.

### 3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A köz gyógy-kérelmet és az ápolási díj iránti kérelmet a helyi Önkormányzatnál benyújtott nyomtatványon van lehetőség benyújtani, de az elbírálást a nagykállói Járási Hivatal végzi el. A közgyógyellátásra azok a szociálisan rászorult személyek kapják, akiknek az egészségügyi szolgáltatásokkal kiadásai jelentősek. A lenti ábra az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás három jogcímen vehető igénybe: 1. Alanyi jogon, 2. Normatív alapon, 3. Méltányossági alapon. Az utóbbi időkben csökkent a közgyógyellátásban részesülők száma.

### 3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	61
2009	64
2010	71
2011	61
2012	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjat egyre kevesebben igényelnek, mivel a házi segítségnyújtás keretein belül egyre több család inkább ezt az ellátási formát veszi igénybe.

### 3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	22
2009	21
2010	6
2011	24
2012	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a Háziorvosi és Védőnői Szolgálat útján az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés minden nap biztosított, ahol a betegellátás mellett a kötelező szűrések is biztosítva vannak (cukormérés, vérnyomásmérés, BMI mérés, súly/centi).

A tüdőszűrés és szemvizsgálat minden évben megoldott a településen, veradási lehetőségre egy évben többször is. Nőgyógyászati rákszűrésre illetve mammográfia szűrésre a közeli Újfehértón van lehetőség. A kötelező jellegű mammográfiai szűrésről minden 40 év feletti nő behívó levél útján értesül, ebben az esetben az Önkormányzat biztosít külön autóbust az emberek beszállítására a pontos időpont betartása érdekében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek testi, lelki, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentkező problémák feltárása, megoldása, az egészségügyi, - oktatási - és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében a Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársainak segítségével valósul meg, akik folyamatosan tartják a kapcsolatot a közoktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, valamint az önkormányzat illetékes köztisztviselőjével, az esetlegesen felmerülő problémák megoldása érdekében. Egészségfejlesztő és rehabilitációs intézmény a közeli Nyíregyházán működik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek valamint az idősek megfelelően részesülnek élettani szükségleteiknek megfelelő tápértékű és minőségű közétkeztetésben. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen egy nagyméretű füves futballpálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Az általános Iskola tornaterme szintén rendelkezésre áll, ahol jelenleg a Baranta működik, ami a történelmi magyar harci kultúrából származó testmozgások összegyűjtésével létrehozott harcművészeti stílus. Ezen kívül minden héten lehetőség van karatéra, íjásatra és néptáncra járni.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működő Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, valamint a Házi Segítségnyújtást a nagykállói Dél-Nyírségi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ működteti, de szakemberei a településen minden nap megtalálhatók. A településen működik Idősek otthona is.

Gyermejjóléti Szolgálat: A Gyvt. 38. §-a értelmében az alapellátás célja a gyermekek testi, értelmi, érzelmi jólétének megőrzése, veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyhelyzet megszüntetése.

Családsegítés: Krízishelyzetbe jutott családok segítése, a krízishelyzet megszüntetése, életvezetési problémák megelőzése céljából létrejött szolgáltatás.

Házi segítségnyújtás: Az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében a lakókörnyezetében biztosított ellátási forma, szükségleteiknek megfelelően. A szociális gondozó segítséget nyújt klienseinek szükségleteinek kielégítéséhez korának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés illetve egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordult elő a településünkön.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Érpaták Község Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott rendszeres segítséget, különböző támogatásokat biztosítja:

- aktív korúak ellátás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- lakásfenntartási támogatás
- méltányossági közgyógyellátás
- átmeneti segély
- temetési segély,
- köztemetés.

2013. évtől a Nagykállói Járási Hivatal biztosítja az ápolási díj és az idős- korúak járadékára való jogosultságot. Az Önkormányzat minden évben kapnak élelmiszercsomagot a településen élő családok. A rászoruló nők a családtervezés szempontjából fontos fogamzásgátló eszközt a védőnő ajánlásával az Önkormányzat biztosítja.

### 3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

#### a) közösségi élet színterei, fórumai

A község orvosi rendelővel ellátott, egy fő házi orvos áll a betegek rendelkezésére. Az állatorvosi szolgálat biztosított. A 2014-ben új csoportszobával bővült napközi otthonos Hajlika Népi Hagyományőrző Óvoda gyermeklétszáma 60 fő. Az oktatásnak és művelődésnek a tornacsarnokkal ellátott új, nemzeti hagyományokat ápoló Szent István Hagyományőrző Tagiskola ad otthont, ahol a haterem darab könyvvel rendelkező **könyvtár** és olvasószoba is található. Szabadidő hasznos eltöltését, kulturális programok, falunapok megtartását segíti a **kisrét** területén található állandó színpaddal ellátott **szabadidő park** és **jóléti tó**, valamint a „Nyomás” területén elhelyezkedő **sportpálya** és a 2005 év végén felújított **sportöltöző**, mely a Községi Sport Egyesület használatában van. További egyesületek, civil kezdeményezések működnek még közösségépítő szándékkal a településen: Dörzsölő Hagyományőrző Népdalkör, Árpád fiai Hagyományőrző Egyesület, Érpatak Község Tűzoltó Egyesülete, Érpatak Község Polgárőr Egyesülete, Érpataki Nőszövetség, Érpataki Gazdakör, és a Beneficium Szeretetszolgálat.

A lakosság közérzetének javítását szolgálja a helyben történő **postai** ügyintézés, a **tanyagondnoki** szolgálat, a **gyermekjóléti és családsegítő szolgálat**, az 5 fős helyi körzeti megbízotti szolgálat, valamint az önkormányzat „segély helyetti (köz)munka programja”, mely által az önkormányzat közel 40 hektáros erdője, a település utcái és közterületei folyamatosan megtisztulnak és megújulnak, az elhanyagolt belterületi portákon egészséges konyhakerti növények termesztése folyik.

Kulturális téren előrelépés tapasztalható a **Nyírségi hagyományőrzők Találkozója**, valamint a Kistérségi Ifjúsági és **Sporttalálkozók** 2005 óta minden évben történő megszervezésével, valamint a nemzeti ünnepek település szinten történő megtartása által. Településünkön működik a **Wass Albert Közösségi Ház**, melyben amatőr művészeti csoportok (Érpataki Asszonykórus) és klubok, valamint civil szervezetek működését biztosítják, irodalmi napok, író-olvasó találkozók és előadások megtartása nyílik majd lehetőség, s itt működik a **teleház** is.

#### b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélésre etnikai konfliktus nem jellemző.

#### c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Érpatak község az Élelmiszerbank programban van benne, amin keresztül a rászoruló családok tartós élelmiszer csomagot kapnak.

### 3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön a ruszin, lengyel és roma nemzetiségi önkormányzat működik, de ezen önkormányzatok nem állnak együttműködésben az önkormányzattal.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségi törvény 115-116. §-a rögzíti.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, így különösen a nemzetiségek jogainak érvényesítése.



A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében. Együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségi törvény 79-86. §-a rögzíti.

### 3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolai végzettség	általános iskolai tanulmányok folytatásának befejezésének biztosítása, felnőttoktatás keretében
munkakeresés nehézségei	álláskeresési technikák elsajátítása
egészségügyi szűrővizsgálatok mellőzése	szűrővizsgálatok szervezése, szóróanyagok terjesztése
problémás gyerekek fejlesztése	helyi szinten a fejlesztés megoldása
tartós munkanélküliség	közmunka-program további működése

## 4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„A gyermekek helyzetével, az ő jóllétükkel való foglalkozás azért is alapvető, mert egy ország állapota valójában azon mérhető le, mennyire vannak jól a gyermekek.” (UNICEF)

### 4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06 h- tól-17 h -ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	o
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	o
Gyógypedagógusok létszáma	o	o
Dajka/gonдозónő	2	o
Kisegítő személyzet	0	o

#### 4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	88	2	50	1	66	0
2009	81	2	66	1	66	0
2010	80	2	66	1	66	0
2011	70	2	60	1	60	0
2012	63	2	66	1	59	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

#### A Hajlika Népi Hagyományőrző Óvoda:

Óvodánk kétszotortos óvoda. Férőhelyek száma 75. 2014 szeptembertől indul be a harmadik csoport.

Az óvodában 2 fő óvodapedagógus főiskolai, 2 fő középiskolai végzettséggel rendelkeznek. 2 fő dajka segíti a pedagógiai munkát.

A gyermekek mozgásigényének kielégítését jól felszerelt tornaszoba biztosítja, illetve a hatalmas készségfejlesztő udvari játékokkal felszerelt, parkosított udvar. A jól felszerelt csoportszobákban a gyermekek életkorának megfelelő, képességeiket fejlesztő, jó minőségű játékok segítik a pedagógusok munkáját.

Hagyományőrző Óvodai nevelés Programunk átfogja a teljes óvodáskor nevelő fejlesztő munkáját, az Alapprogramban meghatározott pedagógiai alapelvek szerint.

A program sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás érzelmekre ható eszközrendszerével gazdagítja, hat a gyerekekre, alakítja a családok szemlélet módját.

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú gyermeknek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív élményeket szerezzen, és ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjon. A gyerek társaival, családtagjaival, olyan külsőségekben, tartalmunkban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre való útravalót kap. Hagyományőrzésen keresztül igyekszünk integrálni a gyerekeket oly módon, hogy megismertetjük, újra éljük nemzetünk ősi múltját, ezáltal a gyermek élményein keresztül hatással van a szűk környezetére, a családra.

Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak. Programunk erre a fogékonyságra alapoz.

A gyermek játéka, ami örömet és boldogságérzetet ad, jól ötvözhető a néphagyomány ápolásával, a természetszeretettel, mindez alkalmanként kiegészül a család aktív közreműködésével.

Legyenek a csoportoknak hagyományai, amit az óvodai évek alatt mindig ápolnak, továbbfejlesztnek.

Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösségé formálódást.

Meggyőződésünk fontos eleme, hogy az ünnepelni tudás képességének alakítását a néphagyomány ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti.

A gyerek évről évre örömmel vesz részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számára az ünnepnap a várva várt nap.

A népszokások jelentős része a naptári évhez fűződik, az évszakok változásához.

A tiszta forrásból származó értékek végtelen egyszerűek és természetesek, mégis csodálatosan nagyszerűek.

#### A gyermek jogai:

A hároméves kor betöltése után óvodába kerüljön, ott nyugodt, biztonságos légkörben nevelkedjen, a gyermek személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartásuk. Védelmet kell biztosítani testi, lelki erőszakkal szemben. Képességeinek megfelelő nevelésben részesüljön. Családi világnézete hovatartozásának megfelelő hit és vallásoktatásban vegyen részt. Cselekvési szabadságát tiszteletben kell tartani, egyéni adottságainak megfelelő ellátásban részesüljön. Amennyiben szükséges, pedagógiai szakszolgálat foglalkozásain vegyen részt. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, gondoskodás és védelem illeti meg, mindezért az óvoda a felelős:

- Minden gyermekről legjobb tudása szerint kell gondoskodni.
- Az óvodában tartózkodás alatt a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért.
- A gyermek egyéni személyiségének fejlesztéséért, képességeinek kibontakoztatásáért.

- A gyermekközösség kialakításáért és fejlesztéséért.

- A gyermekközösség kialakítása, fejlesztése során a Szülők Közösségével való együttműködéséért.

A pedagógust és a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli a gyermekekkel és a családjával kapcsolatos minden információt illetően.

Az óvodai nevelésben érvényesítjük innovatív törekvésünk, hogy a népdalokat, népi mondókákat, néptáncot, népmesét, minél jobban megismertessük a gyerekekkel, melyet külön délután foglalkozás kereteiben belül is gyakorolhatnak a gyerekek.

Az óvoda nevelőtestülete elkészítette saját nevelési programját, mely megfelel az alapprogramban foglaltaknak.

Az alpprogram és az óvodai nevelési program egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az intézmény szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyek az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Óvodaképünk kialakításában, az Alpprogramban megfogalmazott irányelveket tartjuk szem előtt. Feladata a gyermeki személyiség elfogadása, szeretete, tisztelete, megbecsülése, iránta való bizalom. A helyi programon keresztül az óvodába járó gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Arra törekszünk, hogy a gyermekben lévő képességeket életre keltsük, saját, egyéni ütemben segítsük, a fejlődéséhez szükséges feltételeket biztosítsuk: játszunk minél többet, változatosan, gazdagon, új ötletekkel, lelkesedéssel. Felismerve a képességfejlesztés óriási, személyiségre ható erejét.

Nevelési programunk az Alpprogram szellemében fogalmazza meg a nevelési célokat, feladatokat.

A program célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

A gyermek harmonikus fejlődése a néphagyomány-ápolás, a természetóvás gazdag eszköztárával.

A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

A gyermekekben alapozódnak meg azok a készségek, jártasságok, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására.

Az óvodai nevelésben alapelv:

- A gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Programunk fontos kiindulópontja, hogy a hagyományörzés érzelmet kiváltó hatásából fakadóan az érzelmi nevelés mindhárom területet áthatja. A gyerek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése az anyanyelvi neveléstől szintén elválaszthatatlan.

A hagyományörzés érzelmi hatástöbblete, az örömmel átélt aktivitás, az egészségnevelés, a szocializálódás, az értelemfejlesztés mozgató ereje. Ez vonul át az óvodai élet valamennyi tevékenységformáján, a fejlesztés területein, vagyis áthatja az egész nevelési rendszerünket.

A gyermeki szükségletek kielégítése, a szabad játék lehetősége, a kínált tevékenységek feltételeinek megteremtése és az óvodapedagógus személyiségének példaértéke a legfejlesztőbb személyiségformáló tényezők együttese.

A néphagyományörzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- a játék,

- a mozgás,

- a külső világ tevékeny megismerése,

- az esztétikai tevékenységek.

Óvodai nevelésünkben a néphagyományörzés folyamatosságát a mindennapok hagyományörző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Ha a gyermek érdeklődő, kíváncsi, képes bizonyos ideig elmélyülten foglalkozni az önmaga által választott vagy a felnőttek által ajánlott dolgokkal: önállóan. Leleményesen oldja meg a helyzeteket, ha igénye van arra, hogy az elkezdett dolgokat befejezze, ha szorongásmentesen beszél, ha tud kompromisszumot kötni, a társak, és a felnőttek törekvéseit többnyire megérti iskolába valónak tekinthető.

A Hajlika Népi Hagyományőrző Óvodából a gyerekek többnyire a helyi Szent István Hagyományőrző Általános Iskolában folytatják tanulmányainkat. Nem csak a gyermekek miatt, hanem hagyományaink megtartása, megőrzése miatt is fontos, hogy az óvoda és az iskola együtt, egymásra épülve folytassa nevelő-oktató, hagyományőrző munkáját. Eddig is sok közös programot szerveztünk a gyerekeknek, de a jövőben törekednünk kell a még több, még mélyebb kapcsolat kialakítására.

#### 4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyerekek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük. A demográfiai trendek a csökkenő születések, a növekvő elöregedés világosan mutatják, hogy a jövőben a szegénység és kirekesztődés problémáját hatékonyabban kell kezelni. A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkózásnak.

##### 4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	443	17	0	71
2009	437	28	0	76
2010	437	29	0	76
2011	423	13	0	14
2012	416	14	0	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:** A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)8

A veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma magas. Ez elsősorban az anyagiak hiányával magyarázható, mivel a városban a képzetlen alacsony iskolai végzettségű nagy tömegben megtalálható munkavállaló csak a Start munkából tud jövedelmet elérni. A roma lakosság körében született gyermekek szinte valamennyien ebbe a kategóriába tartoznak és mivel az ő születési arányuk magasabb, a hátrányos helyzetű gyermekek száma stagnál illetve kis mértékben nő

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

##### 4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	318	n.a	0	n.a	1
2009	304	n.a	0	n.a	n.a
2010	302	n.a	0	n.a	n.a
2011	331	n.a	0	n.a	n.a
2012	317	n.a	0	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekjóléti ellátásokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján tervezi az önkormányzat.

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:** A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a). A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

**Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás:** A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban; korhatár előtti ellátásban; szolgálati járandóságban; balettművészeti életjáradékban; átmeneti bányászjáradékban; időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

**Kedvezményes gyermek-étkeztetés:** A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

**Óvodáztatási támogatás:** A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és

- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2))

**Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek:** Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Érptakon a gyermekjogán járó óvodáztatási támogatásban részesülnek a rászoruló családok, melynek feltételeit törvény szabályozza. A településen magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező szülők aránya, ami egyben feltétele is az óvodáztatási támogatás igénybevételének. Az ellátás minden esetben pénzbeli ellátásként biztosítja az állami költségvetésből történő utalást követően a helyi önkormányzat. A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól szóló 4/2006 (VIII.2.) KT sz. Rendelet szabályozza a Gyvt. által megállapított, gyermekek védelmét szolgáló ellátási formák alkalmazását és feltételrendszerét. Pl.: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, tankönyvtámogatás, természetben nyújtott ellátások, gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekétkeztetés

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

#### 4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	28	nincs adat
2009	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	32	nincs adat
2010	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	48	nincs adat
2011	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	29	nincs adat
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	28	nincs adat

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen. Kedvezményes iskolai étkeztetésben az ellátottak döntő többsége részesül. Annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévő gyermekek nyáron is hozzájussanak meleg étkezéshez, pályázati forrásból biztosítjuk a szociális nyári gyermekétkeztetést a nyári szünetben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településünkön nem jellemző, hogy magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek él.

#### 4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs.

#### 4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalma nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi beszámoló adatait mutatnak rá a leginkább a veszélyeztetettség okokra, de egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezői halmozottan jelentkeznek. Ilyen ok lehet: szociális helyzetből adódóan; nevelés, gondozás hiánya; súlyos betegség a családban; a család életmódja, életvitele; bántalmazás

A helyi település Önkormányzata gondoskodik a gyermekek egészségügyi alapellátásáról:

- háziorvosi ellátásról
- Mozgó Szakorvosi Szolgálatról
- Iskola egészségügyi ellátásról

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába. A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása): A gyantújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedéssel és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapiiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen egy védőnői körzet van, és ezt az egy települést látja el. A védőnő feladatát a jogszabályokban előírtakkal végzi. A védőnő prevenciót végző személy, feladata a primer prevencióban: többek között az egészséges táplálkozás, mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, járványügyi és ételmiszerbiztonság megvalósítása, harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, családtervezési módszerek alkalmazása. Szekunder prevencióban: az anamnézis megismerésével, megfigyeléssel, szűrővizsgálatok végzésével közreműködik a rizikótényezők, az elváltozások, betegségek korai felismerésében. Jelző rendszeri tagként a megfelelő szakembereknek jelez. Tercier prevencióban: a tartós megbetegedésben szenvedők életminőségének javítása, idő előtti halálozás megelőzése érdekében segíti a kialakult állapot és helyzet szükségszerű elfogadását. Támogatást nyújt a családi élet egyensúlyának megtartásában, közreműködik az egyén meggyőzésében a gyógykezelés, az illetékes szakember útmutatásainak betartása érdekében.

#### 4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	103
2009	1	95
2010	1	90
2011	1	81
2012	1	72

2013	1	115
------	---	-----

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen nincs gyermekorvosi ellátás, a Háziorvosi Szolgálat látja el a gyermekeket is. A közeli Újfehértón három gyermekorvos közül lehet választani, illetve sokan a 20km-re lévő Nyíregyházán veszi igénybe a gyermekorvost. Minden hónapban Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretében a Nyíregyházi kórház gyermekosztályáról érkezik egy gyermek szakorvos. Azok a gyerekek, akik a helyi Háziorvosi Szolgálathoz tartoznak, ilyen formában részesülnek szakorvosi ellátásban.

3.2. számú táblázat: Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	n.a	n.a	n.a	n.a
2012	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az óvoda felvállalja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, illetve az SNI-integrációt. A gyermekek fejlesztése a szakértői és rehabilitációs bizottság által kiadott szakvélemény alapján történik.

A fogyatékos gyermek harmonikus fejlődéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket biztosítani kell.

Az óvodapedagógusok és a kísérítő személyzet munkája minden esetben a gyermek sérülésének megfelelő szakember – orvos, gyógypedagógus, gyógytornász, pszichológus, logopédus stb. - véleményére, tanácsaira épül, és folyamatosan arra támaszkodik.

A fogyatékos kisgyermeknek is általában legfőbb tevékenysége a játék. Tervszerű nevelésben a játékoság elvét is szem előtt kell tartanunk. Tervezni a konkrét esetre szabottan, rövid távra lehet, hiszen csak kis lépésekben haladva várhatunk eredményt.

A gyermek érdekében kiemelkedő jelentősége van a családdal és a speciális szakemberekkel való együttműködésnek.

A gyermekek beszédképesség javítását, illetve képességfejlesztését a Nagyállói Szakszolgálat Balkányi Telephelyének szakemberi végzik heti rendszerességgel.

Óvodánk rendelkezik orvosi szobával, elkülönítővel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ látja el. Az intézmény fenntartója a nagyállói Járási Hivatal, ennek megfelelően az intézmény működése sem korlátozódik egy település területére, hanem a társulás többi tagtelepüléseire, Nagyálló, Kállósemjén Geszteréd, Érpatak, Bököny közigazgatási területe is kiterjed. A gyermekjóléti szolgáltatás célja: járuljon hozzá a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének és a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez, illetve a mielőbbi visszahelyezés elősegítéséhez.

e) gyermekvédelem



Az óvoda, iskola, a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, és szociális segítségnyújtással kapcsolatosan közös munkát lát el, amelynek célja feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák, továbbá a lehetőségeken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához - a család gondozás és az egyéni bánásmód keretei között.

A gyermekvédelem hatékonyságát segítő tevékenységek, családgondozás

- Rendszeres családlátogatás
- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Nyílt napok, ünnepélyek
- Személyiségfejlesztő tréningek az óvoda dolgozóinak – külső szakemberek bevonásával
- Szülők részére szervezett tevékenységek, foglalkozások, tanácsadások, előadások
- Közös szülő-gyermek kirándulások szervezése
- Munkadélutánok
- A gyermeki és szülői jogokkal, kötelességekkel, azok, érvényesítési módjaival történő megismertetés
- Kapcsolat a segítő intézményekkel, estmegbeszéléseken való részvétel
- Bekapcsolódás a családgondozási tevékenységekbe

#### f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ látja el. Az intézmény fenntartója a nagykállói Járási Hivatal

##### 1. Családok átmeneti otthona

Célja: otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket e miatt el kellene választania szülőjétől.

A családok átmeneti otthona jelenleg 100%-os kihasználtsággal működik, de az elmúlt évek vonatkozásában is 84% volt az éves átlagos kihasználtság.

##### 2. Családsegítés

Célja: az illetékességi területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett illetve krízishelyzetbe került személyek, családok segítése, életvezetési képességük megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Tevékenységei: családsegítés, aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programja.

#### g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

A hagyományörző Óvodai nevelés Programunk átfogja a teljes óvodáskor nevelő fejlesztő munkáját, az „Alapprogramban” meghatározott pedagógiai alapelvek szerint.

A gyermekek mozgásigényének kielégítését jól felszerelt tornaszoba biztosítja, illetve a hatalmas készségfejlesztő udvari játékokkal felszerelt, parkosított udvar. A jól felszerelt csoportszobákban a gyermekek életkorának megfelelő, képességeiket fejlesztő, jó minőségű játékok segítik a pedagógusok munkáját.

A településen egy nagyméretű füves futballpálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Az általános Iskola tornaterme szintén rendelkezésre áll, ahol jelenleg a Baranta működik, ami a történelmi magyar harci kultúrából származó testmozgások összegyűjtésével létrehozott harcművészeti stílus. Ezen kívül minden héten lehetőség van karatéra, íjászatra, néptáncra és úszásra járni.

#### b) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését

napi egyszeri melegítkeztes formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Településünkön nincs hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások nyújtása során.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az iskola különböző sportprogramokra és táborokba igyekszik eljuttatni a gyerekeket.

#### 4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossggal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Iskolánk a település központjában az önkormányzattal majdnem szemben található.

#### 4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4		Általános iskola 5-8		általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	évfolyamon tanulók száma		évfolyamon tanulók száma			fő	%
	fő		fő		fő	fő	%
2010/2011	0		0		0	0	0,0%
2011/2012	53		0		53	0	0,0%
2012/2013	60		0		60	0	0,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

#### 4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
2010/2011	0	0	0	0	0	0	0
2011/2012	3	0	3	0	0	0	1
2012/2013	3	0	3	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A rendszerváltást követően az életveszélyessé vált iskola helyére épült a modern igényeket kielégítő, új épületegyüttes. Az iskola 1997. május 17-én vette fel a Móricz Zsigmond nevet.

1994-ben közepes nagyságú tornaterem, sportudvar, 1995-ben 10 tanterem, számítástechnika tanterem, községi könyvtár és iskolai könyvtár épült.

A Móricz Zsigmond Általános Iskola a 2006/2007-es tanévben működött utoljára.

A következő tanévtől 3 évig a Dankó Pista Egységes Óvoda- Bölcsőde, Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium intézményvezetője működtette.

2010/2011-es tanévben üresen állt az iskola, majd 2011 szeptemberében sikerült újraindítani a „Kisiskolák újraindítása” nyertes pályázattal.

Jelenleg 59 fő tanuló jár az iskolába 1, 2., és 3., 4. osztály. A 4 osztályban az iskolaotthonos foglalkozást a 2013/2014-es tanévtől egész napos iskolai oktatás váltotta fel.

A tanulók kb. 90 %-a hátrányos helyzetű.

1. osztály létszáma: 16 fő    2. osztály: 12 fő    3. osztály: 20 fő    4. osztály: 11 fő

Jelenleg 8 fő pedagógus tanít az iskolában.

Az a tervünk, hogy évente egy első évfolyammal növeljük az iskola létszámát és 4 év múlva belakjuk az intézményt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú gyermeknek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív élményeket szerezzen, és ezáltal hiteles, követendő mintákat kapjon. A gyerek társaival, családtagjaival, olyan külsőségekben, tartalmunkban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre való útravalót kap. Hagyományőrzésen keresztül igyekszünk integrálni a gyerekeket oly módon, hogy megismertetjük, újra éljük nemzetünk ősi múltját, ezáltal a gyermek élményein keresztül hatással van a szűk környezetére, a családra.

Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak. Programunk erre a fogékonyságra alapoz.

A néphagyományőrzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- a játék,
- a mozgás,
- a külső világ tevékeny megismerése,
- az esztétikai tevékenységek.

Óvodai nevelésünkben a néphagyományőrzés folyamatosságát a mindennapok hagyományőrző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

Az óvoda felvállalja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, illetve az SNI-integrációt. A gyermekek fejlesztése a szakértői és rehabilitációs bizottság által kiadott szakvélemény alapján történik.

A fogyatékos gyermek harmonikus fejlődéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket biztosítani kell.

Az óvodapedagógusok és a kisegítő személyzet munkája minden esetben a gyermek sérülésének megfelelő szakember – orvos, gyógypedagógus, gyógytornász, pszichológus, logopédus stb. - véleményére, tanácsaira épül, és folyamatosan arra támaszkodik

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A valahová tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében. Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, az iskolahasználók elképzeléseire. Célunk az eddigi hagyományrendszerünk működtetése, egyéni arculat formálása.

A rendezvények iskolánk egész életét átfogják és a személyiségformálás, közösségformálás fontos eszközei.

Mint minden intézménynek, iskolánknak is vannak az évek során kialakult hagyományai. Ezek pozitívumait igazolta az idő, igyekszünk tehát az iskola jó hírvéneket, munkánk eredményesebbé tételének érdekében őrizni ezeket a hagyományokat.

A hagyományápolás mellett folyamatosan születnek az iskola tanórai és órán kívüli tevékenységi körére vonatkozó új ötletek, elképzelések. Sikeres megvalósulásuk esetén ezek egy részét szintén igyekszünk hagyománnyá tenni. Tesszük ezt többek között azért is, mert a különféle változások hatására bizonyos hagyományok elenyésztek, csökkent a központilag szervezett programok száma. Márpedig az iskolának feladata az is, hogy tudás mellett élményt is adjon, feltételt teremtsen ahhoz, hogy a különböző szociális hátterű, különböző érdeklődésű, különböző képességű gyerekek számára minél több szempontból hasznosak legyenek az itt töltött évek.

*Hagyományos programjaink, rendezvényeink:*

- *tanévnnyitó ünnepély*
- *Mihály nap*
- *Idősek köszöntése (október 1.)*

- Szüreti mulatság
- *Állatok világnapja (október 4.)*
- *Október 6. megemlékezés*
- *Október 23. megemlékezés*
- *Jótekonysági iskolából*
- *Mikulás*
- *Advent, Karácsonyi műsor*
- *Magyar Kultúra Napja (január 22.)*
- *Farsang*
- *Kiszézés*
- *Március 12. Gergeby-járás*
- *Március 15. megemlékezés*
- *Víz világnapja (március 22.)*
- *Színházlátogatás (színház világnapja: március 27.) évente két alkalom*
- *Húsvétolás*
- *Föld napja (április 22.)*
- *Anyák napja (május első vasárnapja)*
- *Pünkösödölés*
- *Madarak és fák napja (május harmadik vasárnapja)*
- *Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)*
- *Tanévzáró ünnepség*
- *Mesemondó – és szavalóverseny*
- *Tanulmányi kirándulások (ősz, tavasz)*
- *Juniális*

*Szervezhető foglalkozások:*

- *néptánc és képzőművészet*
- *baranta*
- *úszás*
- *lovaglás*

A tanuló kötelessége, hogy

- Részt vegyen a kötelező és a választott, továbbá általános iskolában a tizenhat óráig tartó egyéb foglalkozásokon,
- eleget tegyen – rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségének,
- életkorához és fejlettségéhez, iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett – a házirendben meghatározottak szerint – közreműködjön saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, kollégiumi foglalkozások, rendezvények előkészítésében, lezárásában,
- megtartsa az iskolai tanórai és egyéb foglalkozások, az iskola helyiségei és az iskolához tartozó területek használati rendjét az iskola szabályzatainak előírásait,
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét, a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul

jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola, alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt,

- megőrizze, továbbá az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit,
- az iskola, vezetői, pedagógusai, alkalmazottai, tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa, tiszteletet tanúsítson irántuk, segítse rászoruló tanuló társait,
- megtartsa az iskolai SZMSZ-ben, továbbá a házirendben foglaltakat.
- A gyermek, a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben.
- A tanuló nem vehető alá testi és lelki fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.
- Minden tanuló az iskolai közösség tagja, ebből fakadnak kötelezettségei:
- Azonosuljon az iskola, osztály célkitűzéseivel, tetteivel segítse azok megvalósulását.
- A Pedagógiai programban foglalt tanulmányi kötelezettségeinek tegyen eleget, lelkiismeretesen készüljön a tanórákra, készítse el a házi feladatait.
- Egyénileg felelős a tanterem, a folyosók, a tornaterem, az iskolaudvar és az iskola környezetének tisztaságáért, az iskola felszereléséért, a közösségi és a személyi tulajdon megőrzéséért, védelméért.
- A gyermekfelelősök utasításait, kéréseit kötelesek figyelembe venni és azok szerint cselekedni.
- A tanóra megkezdése előtt, a második csengőszó után a tanteremben tartózkodni.
- Az iskola vezetőinek, tanárainak minden olyan utasítását végrehajtani amely nem sérti a tanulói jogokat.
- Az iskola tantermeiben, eszközeiben, berendezési tárgyaiban, létesítményeiben okozott kárt köteles megtéríteni.
- Az iskola tanárai, dolgozói és tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani. Jogellenes a mások bántalmazása, megalázása, egészségének veszélyeztetése, s így e cselekedet már első esetben is súlyos büntetéssel vagy fegyelmi felelősségre vonással büntethető.
- Azonosuljon az iskola, osztály célkitűzéseivel, tetteivel segítse azok megvalósulását.
- Választott tisztségét, megbízását lelkiismeretesen teljesítse.
- Egyénileg felelni a tanterem, a folyosók, a tornaterem, az iskolaudvar és az iskola környezetének tisztaságáért, az iskola felszereléséért, a közös és a személy tulajdon megőrzéséért, védelméért.
- A gyermekfelelősök (ügyeletes tanulók) utasításait, kéréseit kötelesek figyelembe venni, és azok szerint cselekedni.
- Az iskola tanárai, dolgozói és tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani.
- Jogellenes a mások bántalmazása, megalázása, egészségének veszélyeztetése, s így e cselekedet már első esetben is súlyos büntetéssel vagy fegyelmi eljárással büntethető.
- A tanulók legfontosabb munkája a tanulás, ebből fakadó kötelezettségeik:
- Minden tanítási órán felkészülten megjelenni.
- Minden tanítási órára kötelesek elhozni tájékoztató füzetüket, ellenőrzőjüket, a tanuláshoz szükséges eszközöket, (az ellenőrző hiánya fegyelmező intézkedést von maga után).
- Mulasztásaikat a következő órára pótolni kell, hosszabb hiányzás esetén a tanár által megadott időpontig,
- Kötelesek a kötelező és a választott tanórákon és foglalkozásokon részt venni, fegyelmezetten dolgozni.

A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy

- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve – továbbtanuljon, továbbá alapkörű művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében,
- a nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki,
- nemzetiségi hovatartozásának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön,
- egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsoktatásban vegyen részt,
- személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát a nevelési-oktatási intézmény tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható mások jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, valamint a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását,

- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért,
- az oktatási jogok biztosához forduljon.
- hogy a nevelési-oktatási intézményben, családjá anyagi helyzetétől függően, külön jogszabályban meghatározott esetekben kérelmére térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre,
- magántanulóként folytathassa tanulmányait,
- kérdést intézhessen az iskola vezetőihez, és pedagógusaihoz, s arra legkésőbb a megkereséstől számított 15 napon belül érdemi választ kell, hogy kapjon,
- a diákönkormányzat szervezésében egy tanítás nélküli munkanap programjáról döntsön,
- tanulmányi munkájukhoz a tanítási órán kívül is minden segítséget megkapjon,
- igénybe vegye és a védő - óvó előírások (balesetvédelem, tűzvédelem) betartásával,
- rendeltetésszerűen használja az iskola könyvtárát, más kulturális szolgáltatásait, sportfelszereléseit, létesítményeit. (A tornaterem, a számítástechnikai terem, ebédlő rendjét külön teremhasználat szabályozza),
- minden tanulónak joga van ahhoz, hogy bármilyen problémájával nevelőit, osztályfőnökét, a diákönkormányzatot, az intézményvezetőt, az intézményvezető-helyettest megkeresse, érdekei védelmében segítség kérjen és kapjon,
- az iskola tanulója szervezeten (felügyelettel) használhassa az iskola-sportudvarát, ha az ott folyó szakmai munkát, a napközi délutáni foglalkozásait nem zavarja.

#### Az esélyegyenlőségi terv célja

Az intézkedési terv alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

#### Rövid távú célok:

- A HH, HHH tanulók tanulási sikerességét befolyásoló tényezők vizsgálata és felismerése.
- A HH, HHH tanulók tanulmányi sikerességét segítő programok kidolgozása és elindítása.
- A HH, HHH tanulók integrált oktatásának megszervezése.
- Az alapkészségek fejlesztését kiemelten kezelő programok iskolai kidolgozása és elindítása.
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése a tanulói lemaradások csökkentése és a tehetségek gondozása érdekében.
- Az SNI-s tanulók szakellátásának biztosítása a Szakszolgálat munkatársainak bevonásával.
- A bemeneti mérések alkalmazásán alapuló egyéni fejlesztés kidolgozása és iskolai alkalmazása.
- Kapcsolatfelvétel az érintett tanulók szüleivel, családlátogatások, fogadóórák tartása.

#### Középtávú célok:

- A HH, HHH tanulók tanulmányi eredményének javítása.
- A HH, HHH tanulók lemorzsolódásának csökkentése a 8. évfolyamot elvégzők arányának növelése.
- Az országos mérési eredmények javulása a HH, HHH tanulók eredményeiben.
- A HH, HHH tanulók számának és arányának növekedése a tanórán kívüli foglalkozásokon.

- Pályázati lehetőségek igénybe vétele a HH, HHH tanulók képzésének segítése érdekében.
- Hatékony kapcsolat kialakítása az óvodával az óvoda-iskola átmeneti nehézségek leküzdése érdekében.
- Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása indokolt esetekben.
- A pedagógusok célzott továbbképzésének szervezése, (fejlesztő pedagógia, nem szakrendszerű oktatás, képességfejlesztő oktatás) a HH, HHH tanulók hatékonyabb oktatásának érdekében.
- Folyamatos szülői kapcsolattartás, szülői klubok, fórumok, témaorientált megbeszélések szervezése.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések  
 A gyerekek közül az alsósok nagy része a helyi általános iskolába jár, a többi gyermek a geszterédi, illetve az Újfehértói iskolákba. A helyi egy kisebb létszámú falusi iskola alacsonyabb osztály és csoport létszámokkal és jó felszereltséggel, a városi iskola több iskolán kívüli elfoglaltsággal.  
 A településen egy általános iskola működik, ahol nincs diszkrimináció, a gyermekek semmilyen szempont szerint nincsenek elkülönítve.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgáltatás esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségi életvitelét és fejlődését szolgálják.

Hátránykompenzáló juttatások (kiemelt családi pótlék, fogyatékosági támogatás stb.) a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok státuszára (többlet teherviselés) az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezési, térítési díj, kedvezmény.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja.

„A” típusú Bursa Hungarica ösztöndíjat 2 fő részére állapított meg a képviselő-testület 5.000 - 5.000,- Ft/hó összegben,

#### 4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyerekek szocializációja (családi minta) -	a helyes családi minta közvetítése különösen már egész korai gyermekkortól elkezdve - kötelesség- és felelősség tudat kialakítása
gyerekek szocializációja (attitűdök, motivációk hiánya)	- oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése, közösségi szerepvállalás, munkába járás - konstruktív életszemlélet kialakításának
15 – 30 éves korosztály bevonásának elősegítése	- érintettek, szakemberek bevonásának támogatása minél szélesebb körben, együttműködés erősítése - befogadás és integráció erősítése, közösségépítés - érdekképviselés, véleménynyilvánítás színtereinek biztosítása

#### 5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Hazánkban az utóbbi évtizedekben a nők gazdasági aktivitása nem várt méreteket öltött, meghaladva a fejlett nyugat-európai országok rátáját is, majd csökkent. A klasszikus, családellátó szerep mellett a munkaerő-piaci, gazdasági

bizonytalanság nyomán egyre több családban vált az anya is pénzkeresővé, ily módon ma már a család és a munkahely elvárásainak is meg kell felelni.

A témában készített statisztikák alapján általánosan elmondható, hogy a gazdasági helyzettől függetlenül a **részmunkaidős** foglalkoztatást és távmunkában végzett keresőtevékenységet tartják a nők számára leginkább elfogadható formának, körükben ennek a legnagyobb a támogatottsági aránya.

Azon nők azonban, akik a 90-es évek elején mégis elvesztették el munkájukat, „kimenekültek” a munkaerőpiacról, inaktívvá váltak. Ami örvendetes, hogy ezzel egyidejűleg megnőtt a továbbtanulók száma. Ami viszont aggasztó, hogy a munkanélkülivé váló nők döntő többsége a „kényszerű” nyugdíjazáshoz folyamodott, így közel 70%-kal nőtt a munkaképes korú nyugdíjasok száma. A nők és férfiak közötti különbség a munkaerőpiaci szegregáció jelenségében is nyomon követhető; elkülönülnek azon állások, amelyekben női és azok, amelyekben férfi munkaeót preferálnak. A nők nagyobb hányada a nőies szakmákban dolgozik, a két nem között szektorális különbségek figyelhetők meg, míg az ipar és a mezőgazdaság területén a női munkavállalók – a munka jellegéből fakadóan – alulprezentáltak, addig a szolgáltatások ágazatban a túlsúlyukról beszélhetünk.

## 5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

### 5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	592	553	n.a	n.a	73	72
2009	494	548	n.a	n.a	88	83
2010	612	559	n.a	n.a	105	97
2011	605	515	n.a	n.a	96	98
2012	614	515	n.a	n.a	81	89
2013	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Helyi szinten a nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó.

A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti a munkahelyek hiánya, a nem szokványos foglalkoztatási formák mellőzése. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is.

Problémák megfogalmazása, felvetése:

1. Korai gyermekvállalás: ebből kifolyólag képzetlenség és elhelyezkedési nehézségek.
2. Családok gazdasági válsága: mely egyértelműen kihat mind a nők mind a gyermekek életvitelére.
3. A családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekegatorizálása)
4. Hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában
5. Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei
6. Gyerekek szocializációja (családi minta, attitűdök, motivációk hiánya)
7. Szemléletformálás és motiváció: olyan munkalehetőségek kialakítására való törekedés ahol nők és férfiak egyenrangú partnerként vannak kezelve, illetve ahol a nők is tudnak érvényesülni és sikerélményeik is vannak.
8. Szemléletformálás:
  - a helyes családi minta közvetítése különösen az első szocializáció területén már egész korai gyermekkortól elkezdve, kötelesség- és felelősségtudat kialakítása
  - oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése
  - közösségi szerepvállalás, munkába járás, mely pozitív mintaként szolgálhat a gyerekek esetében és építő jelleggel bírhat
  - konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése



Ezen célok elérése érdekében elengedhetetlenül szükséges a jelzőrendszeri tagok szoros együttműködése, összefogása. Megfelelő szakemberek képzése, tovább képzése. Továbbá megfelelő anyagi- tárgyi- és személyi feltételek biztosítása.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Általánosságban elmondható, hogy az induló képzéseken nincs meghatározva, hogy csak nők vagy csak férfiak jelentkezhetnek, a lehetőség mindkét nem számára biztosítva van. A közfoglalkoztatási program során alkalma nyílt az Önkormányzatnak bevonni munkavállalóit képzési programba. Mind a férfiak és a mind a nők éltek azzal, hogy szakképzettséget szerezzenek.

A program általános céljai között szerepel a foglalkoztathatóság növelése, a társadalmi integráció, illetve a roma nők társadalmi foglalkoztatásának és befogadásának javítása. A program céljai közé tartozik a roma nők szociális és gyermekjóléti szakmákra való képzése, szociális és gyermekjóléti intézményekben való foglalkoztatása, közösségmérése, illetve közösségfejlesztése, komplex felmérése és felzárkóztatása.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb”nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek. A közfoglalkoztatási programok során lehetőséget kapnak az alacsony végzettségű női munkavállalók is az elhelyezkedésre. A programok során képzést is szerveznek, amiben a női munkavállalók is esélyt kaphatnak képzettség megszerzéséhez

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hazánkban a nők foglalkoztatottságában az elmúlt években kedvezőtlen helyen állt, a kisgyermekes anyák foglalkoztatási aránya hazánkban a legkisebb volt. A gyermekvállalást követően a nőknek/anyáknak sokszor esélyük sincs arra, hogy a munkahelyre visszatérhessenek, hiszen annyi idő alatt, amíg az édesanya otthon van gyermekével - ha még testvér is születik, csak nő ez az idő -, sajnos sok esetben a munkahely megszűnik, vagy a munkakör átalakul. Előfordul, hogy az édesanyák különböző képzéseken, átképzéseken vesznek részt annak reményében, hogy a gyermekgondozási segély lejártakor nagyobb eséllyel térhetnek vissza a munkaerőpiacra. Természetesen mindehhez szükséges, hogy gyermekeik számára biztosított legyen a napközbeni ellátás valamely formája. Ha mégis sikerül visszatérni az eredeti munkahelyükre, bérezésük jelentősen alacsonyabb az ugyanolyan korú, képzettségű, ugyanannyi szakmai tapasztalattal rendelkező férfi kollégáikhoz képest.

## **5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)**

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek és családi napközi hálózat nem elérhető a kisgyermekes szülők részére, ilyen jellegű szolgáltatás Újfehértón érhető el.

Az óvoda nyitva tartása szülői igényekhez van igazítva. A közszolgáltatások szervezése, a fogadó órák úgy vannak kialakítva, hogy munkaidő után a dolgozók ügyes-bajos dolgukat el tudják intézni

## **5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe**

A településen a családtervezés, anya-és gyermekgondozás a Védőnői Szolgálat keretein belül hatékonyan működik. A védőnő a szociálisan nehéz helyzetben lévőkre fokozott figyelmet fordít a gondozás során, ugyanis egyénre szabott gondozási tervet készít.

A területi védőnő feladatai a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet alapján:

- nővédelem, ezen belül is a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel
- várandós anyák gondozása, a 33/1992. (XII.23.) NM rendelet alapján
- gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással valamint a családtervezéssel kapcsolatban

- 0-6 (a tankötelesség megkezdéséig) éves korú gyermekek gondozása
- oktatási intézményben a tanulók ellátása a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet alapján
- oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek gondozása
- családgondozás keretében: a családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához; soron kívüli családlátogatás végzése az iskolavédőnő írásbeli jelzése alapján; a gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos értesítése, illetve hatósági ellátás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén; figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára; tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel

Statisztikák szerint ma Magyarországon a fiatalkorú lányok mintegy 3 százaléka esik teherbe, és azok fele meg is szüli gyermekét. Azok a fiatal lányok, akik ilyen korán teherbe esnek, nagyon sok esetben tudatlanok, feltehetőleg nem készítették fel őket arra, hogy milyen következményekkel járhat a korai szexuális élet.

Emellett tinédzserkorban még éppen hogy formálódik a személyiség, az identitás, az életkori feladata egy tininek, hogy szerepeket próbálgasson, keresse önmagát, hogy mi is érdekli valójában.

A gyermekvállalás optimális ideje 22-30 év.

Tinédzserkorban gyermeket vállalni kritikus időszak mind érzelmi, mind fizikai és szociális szempontból.

Gyakori probléma a testi és pszichés éretlenség, az iskolázatlanság, a rossz szociális környezet, a jövedelem hiánya vagy alacsonyága, az iskolából való kimaradás, a családi háttér hiánya, valamint, hogy az apa is gyakran fiatalkorú.

A fiatalkori gyermekvállalás társadalmi jelenség.

A fiatalkorúak esetében már maga a terhesség is súlyos konfliktusok forrásává válhat a családban.

A párkapcsolatok többnyire rendkívül instabilak. Ennek okai:

- Szerepet játszhatnak benne a párok szülei
- A férfiak családfenntartó szerepe megrendül
- A többnyire élettársi kapcsolatban lévő férfi, aki alkalmi munkákból él, könnyen, és nagyobb anyagi áldozat nélkül – gyermekeit elhagyva – kiléphet a kapcsolatból. A fiatalkorú anya magára maradása teljes anyagi ellehetetlenüléshez vezet

A korai gyermekvállalás a nők iskolai előmenetele és ehhez kapcsolódóan a későbbi munkaerő-piaci integráció miatt érdemel különös figyelmet.

Minden évben problémaként merül fel a fiatalkorúak gyermekvállalása. Célunk az, hogy a fiatalkorúak gyermekvállalását visszaszorítsuk, fontos, hogy e korosztály tisztában legyen azzal, hogy milyen egészségügyi, szociális és társadalmi következményekkel járhat a korai gyermekvállalás. Célként jelenhet meg az is, hogy ha hasonló helyzetbe is kerülnek, akkor milyen lehetőségeik vannak a helyzet megoldására, a konfliktusok elkerülésére.

### 5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	103	103
2009	1	95	95
2010	1	90	90
2011	1	81	81
2012	1	72	72

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

### 5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a mindig is létező jelenség volt a történelem során, de még ma is tabu témának számít. Minden emberi kultúrában megtalálható, társadalmi osztályoktól, vallástól, kortól függetlenül.

Statisztikai adatok alapján minden 5. nőt bántalmaznak otthon, de ebből kb. minden 10. eset jut valamilyen hatóság tudomására.

A külső környezet nem segít, mert úgy gondolják, ez a család problémája és nem rájuk tartozik. A lelki terror a fenyegetések, a zaklatás, függő viszonyok kialakítása jellemző.

Településünkön évente legalább egy nő kér segítséget olyan esetben, hogy párja bántalmazta, és szeretne elköltözni a bántalmazótól. Lakhatás szempontjából segítséget nyújt a Családsegítő Szolgálat, akik kapcsolatban állnak a közeli Családok Átmeneti Otthonával és Anyaotthonával. az Önkormányzat pedig segít az elszállításban.

Gyermekek fizikai bántalmazása nem történt a településen, ennek elkerülése érdekében a kritikus élethelyzetű családokat a Védőnői Szolgálat és Gyermejkölési Szolgálat szakembere szoros felügyelet alatt (gyakori családlátogatás, követelmények betartásának ellenőrzése) tartják.

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben (a magyar parlamenti képviselők megközelítőleg 8 százaléka nő), a tanulástól és a választójogok gyakorlásától való eltiltás, tiltása (házánkban a nők 1945 óta szavazhatnak vagyoni helyzetüktől függetlenül), a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

Amíg az állami intézmények nem garantálják a nők családon belüli fizikai biztonságát, és ez nők százezreinek halálához vezet szerte a világon, addig a nők elleni diszkrimináció széles skáláján a családon belüli erőszakot kiemelt helyen kell kezelnünk. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

## 5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermejkölési Központ látja el. Az intézmény fenntartója nagykállói Járási Hivata, ennek megfelelően az intézmény működése sem korlátozódik Nagykálló területére, hanem a társulás többi tagtelepüléseire, Kállósemjén Nagyközség, Geszteréd Község, Érpatak, Bököny Község közigazgatási területe is kiterjed. Nagykállóban az intézmény alaptevékenysége, feladatellátása kiterjed az alábbi két szolgáltatásra:

### 1 Családok átmeneti otthona

Célja: otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket e miatt el kellene választania szülőjétől.

Ellátottak köre: Nagykálló, Kállósemjén, Érpatak, Geszteréd, Újfehértó, Bököny települések közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó állandó lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok, az állandó tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal rendelkező bevándorolt, valamint a magyar hatóságok által menekültként elismert gyermekek, fiatal felnőttek és szüleik. A családok átmeneti otthona jelenleg 100%-os kihasználtsággal működik, de az elmúlt évek vonatkozásában is 84% volt az éves átlagos kihasználtság.

### 2. Családsegítés

Célja: az illetékességi területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett illetve krízishelyzetbe került személyek, családok segítése, életvezetési képességük megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Tevékenységei: családsegítés, aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programja. Ellátottak köre: Nagykálló, Kállósemjén, Geszteréd, Bököny települések közigazgatási területén él.

## 5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

## 5.6 tbl.

A fenti táblázat mutatja, hogy a településünkön a női részvétel helyi közéletben az elmúlt éven a képviselő-testületben is jelen van.

## 5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmmodelljében, valamint a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiákban keresendő.

Súlyos probléma az, hogy a gyermek születését követően az otthon maradt szülő magányosnak érzi magát, az eddigi aktív életmódja háttérbe szorul.

A helyi szinten jelentkező problémák (társadalmi és szociális) a nők körében az alábbiak:

- a családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekegategorizálása)

- hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában

- gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei

Felszámolásukra irányuló elképzelések jelen helyi esélyegyenlőségi program soron következő táblázatában láthatók, illetve a fejlesztési lehetőségeket, akciókat a dokumentum intézkedési terveit bemutató rész tartalmazza.

## 5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Korai gyermekvállalás: ebből kifolyólag képzetlenség és elhelyezkedési nehézségek.	Korai felvilágosítás, prevenció szakemberek bevonásával (jelzőrendszer tagok közreműködésével)
Családok gazdasági válsága: mely egyértelműen kihat mind a nők mind a gyermekek életvitelére.	Életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével (adósságkezelési tanácsadó mentálhigiénés szakemberek bevonásával)
A családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekegategorizálása)	Családi szemléletformálás elősegítése, megváltoztatására való törekedés a család minden tagjának bevonásával, a gyerekek esetében egész korai nevelés elkezdésével
Hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában	Szemléletformálás és motiváció
Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei	Szemléletformálás és motiváció

## 6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

### 6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

#### 6.1.1. tbl

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban	összes nyugdíjas

	részesülő férfiak száma	részesülő nők száma	
2008	207	330	537
2009	198	325	523
2010	187	309	496
2011	181	297	478
2012	164	290	454

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szociálpszichológiai jellemzők:

A létbizonytalanság nem ismeretlen érzés az olyan idősök részéről, akik lakásfenntartási gondokkal küzdenek, és nem találnak segítséget, vagy nem ismerik azokat, holott sok esetben egy lakásfenntartási támogatás jó célt szolgálhat, ezáltal egy terhet ki lehet zárni a pszichés és anyagi terhek sorából.

Az évek óta munkanélküliek vagy kis jövedelmű nyugdíjasok nemritkán akár több százezer forintos közműtartozást halmozhatnak fel. Ebből a helyzetből segítség nélkül már nehezen képesek kijutni, a hivatalos támogatási formák, az önkormányzat vagy közműcégek által elérhető támogatások, lehetőségek pedig információhiány vagy egyéb okok miatt nem jutnak el hozzájuk.

Igen magas az egyedül család vagy barátok nélkül élő, magányos öregek száma. Az idős emberek társas kapcsolatai meggyengülnek, barátok, hozzátartozók elvesztésével elszigetelődnek, világuk beszűkül. Fizikai, szellemi képességeik fogyatkozásával csökken önértékelésük, önbecsülésük. Növekszik az időskori depresszió. A családok értékrendjében változások történtek, az anyagi világkép került a középpontba, ami az idősebb embereket frusztráltta tette és teszi. Az idős emberek érzelmi és anyagi biztonságérzetének hiánya, a depressziós tünetek következménye a pszichés és ebből kialakuló testi betegségek.

Az idősök körében gyakori a krízishelyzetek kialakulása ilyen pl. a nyugdíjazás, az élettárs, hozzátartozó elvesztése, egy súlyos betegség kialakulása, az önálló életvitel feladása. Krízishelyzetben lévő idős embernek folyamatos segítségre van szüksége. Pszichológus, szociális szakemberek együttesen tudnak támogatást nyújtani a krízishelyzet feldolgozásához. A feldolgozatlan krízishelyzetek „bezárkózottsághoz”, motivátlansághoz vezethetnek.

## 6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

### a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a jelenlegi idős, nyugdíjas korosztály már korábban a rendszerváltást követően a munkanélküliség elkerülése céljából a biztos megélhetést jelentő nyugdíj ellátás igénybe vételét választották megélhetésük biztonsága érdekében. Ezzel egyidejűleg sokan tartósan kikerültek a munka világból.

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre való tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély településünkön, illetve a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik a munkát kereső, illetve végző.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Településünkön az idősebb korosztály foglalkoztatására nem igazán nyílik lehetőség, hiszen településünkön a munkanélküliségi ráta az országos átlagnál jóval magasabb, a fiatalabb korosztály számára sem igazán van lehetőség foglalkoztatásra. Ugyanakkor a mezőgazdaság területén alkalmi munkavégzésre van lehetőségük, de ezek nehéz fizikai munkák, melyeket egyre kevésbé tudnak elvállalni. A háztáji gazdaságban kiskerti munkákat sokan végeznek ezzel egészítve ki jövedelmüket, illetve segítik megélhetésüket (zöldséges kert, állattartás).

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén községünkben nem tapasztaltunk.

**6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés**

A településen a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított az idősek számára. Idősek számára igénybe vehető az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, tanyagondnoki szolgáltatás.

Jelenleg étkeztetésben 42 fő, házi segítségnyújtásban 36 fő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban 5 fő, idősek nappali ellátásában 22 fő részesül. A tanyagondnoki szolgáltatás az idősek szempontjából fontos ellátásnak minősül.

A tanyagondnok segíti tanyákon élő idős emberek mindennapjait. Segítségnyújtást nyújt a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítésére, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz valamint egyes alapszolgáltatások való hozzájutáshoz. Segíti az egyéni és a közösségi szintű szükségletek teljesítését. Segít pl. bevásárlásban, gyógyszerek kiváltásában, háziorvosi rendelésre szállításban, hivatalos ügyek intézésében.

Egészségügyi ellátás területén az alapellátást vehetik igénybe az településen élők. Az alapellátás keretében a háziorvosi ellátás biztosított, rendelési időn kívül ügyeleti rendszer működik. Az idősek szempontjából nagyon fontos a háziorvos „közelsége”, elérhetősége, szükség esetén lakásra hívása, vagyis a folyamatos kapcsolattartás az egészségi állapot ellenőrzése érdekében.

A közösségi közlekedéshez való hozzáérés biztosított az idősek számára. Igénybe vehető a településről induló és a településre érkező menetrendszeri autóbusz járatok.

### 6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	274	0	0%
2009	259	0	0%
2010	256	0	0%
2011	240	30	13%
2012	243	25	10%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

### 6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	1
2010	1
2011	2
2012	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

#### b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára is hozzáférhetőek a kulturális, közművelődési és egyéb események a településen, amelyek színes programokat kínálnak a célcsoport tagjainak. A rendezvények között szerepelnek kulturális és közművelődési, valamint hagyományőrző programok, találkozók, s megemlékezések. A programok összeállításakor a szervezők igyekeznek arra törekedni, hogy minél szélesebb közönség számára elérhetővé tudják tenni a rendezvényeket, valamint törekednek arra, hogy minél aktívabban be tudják vonni a célcsoport tagjait az események szervezésébe.

Az idős tevékenykor egyik remek példája a Dörzsölő Nyugdíjas Egyesület, amelynek tagjai nemcsak egészség megőrzési, betegségmegelőzési, hanem kulturális ismeretterjesztési, természet- és környezetvédelmi, valamint szociális érdekképviselési feladatokat is ellátnak. Mindemellert szabadidős programokat szerveznek.

#### c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságára jellemző, hogy a számítógép és internet használat csak kevés idős esetben elterjedt. Ennek oka: a többség nem rendelkezik számítógéppel és internet hozzáféréssel. Anyagi helyzetük nem teszi lehetővé, hogy számítógépet vásároljanak, vagy internet előfizetéssel rendelkezzenek.

## 6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi szinten jelentkező problémák (társadalmi és szociális) az idősök körében az alábbiak:

- alacsony jövedelem,
- információk hiánya, tájékozatlanság
- magány, „bezárkózottság” problémája, motivátlanság
- időskori stresszhelyzetek kezelésének hiánya, krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság, -
- alacsony iskolai végzettség,

Felszámolásukra irányuló elképzelések jelen helyi esélyegyenlőségi program során következő táblázatában láthatók, illetve a fejlesztési lehetőségeket, akciókat a dokumentum intézkedési terveit bemutató rész tartalmazza.

#### 6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony jövedelem	információ nyújtása a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások igénybe vételének lehetőségéről
információk hiánya, tájékozatlanság	idősök tájékoztatása, vészhelyzet esetén illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából kihez fordulhatnak segítségért
magány, „bezárkózottság” problémája	az idős embereket be kell vonni a előkészítésbe, biztosítani kell számukra a részvételt, az önmegvalósítást

### 7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

#### 7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

##### 7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	92	n.a
2009	91	n.a
2010	75	n.a
2011	n.a	n.a
2012	122	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

##### 7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0

2012	0	0	0
------	---	---	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos emberek helyzete Magyarországon sajnos nem sok figyelmet kap. A fogyatékoság kérdését számtalan úton meg lehet közelíteni, rengeteg tudományág érinti ezt a témát. A fogyatékoság annak a maradandó állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza vagy lehetetlenné teszi. Lehet veleszületett, vagy okozhatja baleset, betegség, vagy az öregedés.

A fogyatékos embereket teljes jogú állampolgárként ugyanazok a jogok illetik meg, mint a társadalom bármely más tagját, joguk van a méltósághoz, az egyenlő bánásmódhoz, az önálló élethez és a teljes körű társadalmi részvételhez. A fogyatékos embereket sajnos még ma is nehezen fogadja be a társadalom. Így a következő alapvető problémák fellelhetőek:

- A fogyatékkal élők foglalkoztatása a társadalmi elfogadás kulcskérdése. Sajnos napjainkban elég kevés az olyan munkahely, ahol egy-egy állásinterjú alkalmával ugyanolyan esélyekkel indulna egy sérült ember, mint egy ép, még ha kiváló végzettséggel is rendelkezik. Az emberek többsége először kételkedve fogadja a fogyatékos emberek nyílt munkaerő-piacon történő foglalkoztatásának lehetőségét. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk a sérült emberek munkavégző kapacitásáról. Pedig egyre több munkáltató válik nyitottá alkalmazásukra, akiket később saját tapasztalataik is megerősítenek abban, hogy a fogyatékos emberek képesek értéket teremteni, ha képességeiknek megfelelő munkát végezhetnek.
- Szükséges biztosítani azokat az alapvető feltételeket, hogy egy fogyatékos ember megmutatkozzék a többségi társadalomban. Itt elsősorban az akadálymentességre és az egyenlő bánásmódra kell a hangsúlyt fektetni. Ugyanis a normálistól való eltérést a társadalom mindig is nehezen viselte.
- Az oktatás talán az egyik legfontosabb út, hogy meg lehessen akadályozni a kirekesztést a többségi társadalomból. Az ép gyerekek közé integrált oktatás nehezen nyer tért a hiányzó gyógypedagógiai kapacitás miatt. A sérült fiatalok különböző nehézségek miatt ritkábban tanulnak tovább, mint az épek, így kevés a fogyatékos értelmiségi.
- A fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak, segítőinek biztosítani kell, hogy hozzáférjenek a közérdekű tájékoztatásokhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.
- A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bárminemű faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékosok nappali intézményi ellátása

Az ellátottak köre:

Nagykálló, Kállósemjén, Bököny, Geszteréd, Érpatak, Balkány, Szakoly, Újfehértó, Biri települések és Nyíregyháza közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó, az alábbi fogyatékkal élő, 3. életévüket betöltött személyek:

- Siketek és nagyothallók: akinek hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érhető ejtése elmarad (hallási fogyatékos).
- Vakok és gyengén látók: akiknek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy alig látóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó- halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos).



- **Értelmi fogyatékosok:** akiknek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá 11. életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű.
- **Mozgásszervi fogyatékosok:** akiknél a mozgásrendszer károsodása illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható.
- **Autisták:** IQ értéktől függetlenül autistának kell tekinteni azt a személyt, aki a fejlődés átható zavarában szenved, és az autonómia tesztek alapján állapota súlyos vagy középsúlyos.
- **Halmazottan fogyatékos:** az a személy, akinek a fenn felsorolt fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van.

A szolgáltatás célja, hogy az intézmény a szolgáltatást igénybe vevő fogyatékkal élő személyek részére olyan gondozási-, foglalkoztatási tevékenységet (fizikai, mentális, életvitelbeli segítség) nyújtson, melynek során a hiányzó, vagy csak a korlátozottan meglévő testi-szellemi funkciók helyreállítására, javítására kerül sor, ezzel a fogyatékos embereket alkalmassá téve az önálló, vagy részben önálló életvitelre, valamint a társadalmi integrációra. Az intézmény biztosítja:

- Az alapvető szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatásokat
- Az ellátást igénybe vevők speciális szükségleteinek megfelelő szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését
- Egyéni igény szerint napi egyszeri étkezést, illetve a hozott hideg étel elfogyasztásának lehetőségét
- Egyéni és csoportos foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében való részvétel, önszorgató csoportok támogatása, készség- és képességfejlesztés megszervezése
- Segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékos ember én tudatának megerősítése
- Információs hálózat működtetése
- Érdekképviseleti szervekkel kapcsolattartás
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Gyógyászati segédeszközhöz való hozzájutás segítése
- A közösségi, a kulturális és a szabadidős programokba való egyenjogú részvétel elősegítése
- A társadalmi integráció elősegítése
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása
- Munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatások hozzáféréseinek megteremtése
- Fogyatékkal élő személy általános egészségi állapotának és a fogyatékosága jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása
- A fogyatékos személyek iránti társadalmi szemlélet megváltoztatásában közreműködés

## 7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

**Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

**Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül. A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

## 7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat közintézményeinek akadálymentesítése nagyjából és részben megoldott. A szociális intézmény, az idősek napközi otthona, a teleház, az óvoda és védőnői szolgálat teljes körűen akadálymentesített. A Polgármesteri Hivatal épülete teljes körű akadálymentesítéssel épült.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A sportolásnak otthont adó tornaterem részben akadálymentes, a közösségi internet hozzáférése az akadálymentes Teleház épületben található. A boltok egyike részben és elavultan akadálymentesített. A posta épülete akadálymentesített. Az önkormányzat épületes teljes mértékben akadálymentesített. Az óvoda akadálymentesített, az iskola épülete részben akadálymentesített. Az orvosi rendelő és a szociális intézmény teljes körűen akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön a munkahelyek, vállalkozások ritka kivételtől eltekintve nem akadálymentesítettek, főként csak az önkormányzati munkahelyek azok.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A legnagyobb probléma a vasúti és helyközi busz járatok akadálymentesítésének elmaradásával van.

A központban a járdák és a közút szintbe hozása megtörtént, így a bevásárlás könnyen megoldható a fogyatékkal élők részére is.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Speciálisan fogyatékos személyek számára településünkön helyi szolgáltatás nem elérhető. Az önkormányzat, továbbá az egyházak, illetve civil szervezetek által biztosított szolgáltatások az akadálymentesítettség függvényében számukra is elérhetőek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élő személyek a településen elérhetnek minden országosan államilag biztosított támogatást, melyek megszerzéséhez minden információt segítenek megszerezni a közös önkormányzati hivatal dolgozói.

#### 7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségének bővítése	Civil szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás
Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése	Támogató szolgáltatás működtetése
Előítéletek, sztereotípiák leküzdése	Pozitív attitűd kialakítása közös programok kapcsán
Speciális ellátást, oktatást biztosító intézmények távolsága, az eljutás nehézsége.	Az eljutás biztosításának megszervezése/könnyítése az igénybevételnek

#### 8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A községben roma, ruszin és lengyel nemzetiségi önkormányzat működik Jövőbeni munkájukkal remélhetőleg nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, az egészségmegőrzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

A falu kb. 80 %-a katolikus vallású. Az egyházi temető biztosítja a falu számára a köztemetőt is. Nemrég újították fel a ravatalozót, és új kerítéssel szépült a temető. A temető karbantartásában alkalomszerűen az önkormányzat is részt vesz.

A településen a református egyház filiája található.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A görög katolikus egyház által fenntartott házi segítségnyújtás az a közfeladat, amit az önkormányzati feladat ellátás mellett az egyház is végez.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Érpaták Község Önkormányzata a Nagykállói Járás Hivatalához tartozó Dél-Nyírségi Szociális és Gyermejkölési Szolgáltató Központ látja el a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a nappali ellátás, gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítő szolgálat feladatait.

Egészségügyi alapellátás területén orvosi ügyeletet működtet két település önkormányzata.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Ruszin, Lengyel és Roma Nemzetiségi Önkormányzat kiemelten a roma lakosság érdekérvényesítése során élethelyzetük javítása érdekében tesz intézkedéseket az anyagi lehetőségeihez mérten.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működő alapítványok, célcsoportjaiknak megfelelően fejtik ki támogató tevékenységüket, főleg az önkormányzati kötelező alapellátás magasabb színvonalú ellátása érdekében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Helyi vállalkozások közül egy jelentősebb a mezőgazdasági termelés területén foglalkoztat (pl.: liba telep), ahol több hátrányos helyzetű, képzetlen személy dolgozik. A kereskedelem területén több kis és egy nagyobb vállalkozás tevékenykedik és foglalkoztat, de elsősorban képzett és egészséges embereket.

## 9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
  - a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
  - munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
  - a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
  - az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
  - a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.
- A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni: Romák és Mélyszegénységben élők, foglalkoztatottság munkaerő piac, lakhatási szegregáció, egészségügyi és

szociális ellátásokhoz való hozzáférés, nők helyzete, hátrányos helyzetűek helyzete, fogyatékkal élők, szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, amely alapján tervezhető az intézkedésnek/fejlesztési projektnek a öt kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

*b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.*

Az önkormányzat esélyegyenlőségi programja az Önkormányzat honlapján, [www.erpatak.hu](http://www.erpatak.hu) közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni. Folyamatosan működtetni kell a Hep fórumot.

**1. A HEP IT részletei**

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tanulj, hogy dolgozhass!	képzések szervezése melyek elősegítik a foglalkoztatottá vagy önfoglalkoztatóvá válást
Gyermekek	Szabadidő helyes eltöltése, hagyomány-ápolás	Szabadidő központ létrehozása
Idősek	Elmagányosodás az idős emberek problémája	Rizikó csoportba tartozó idősök helyzetének feltárása, szükség esetén segítségadás megszervezése
Nők	Egészségügyi szempontból szükséges szűrővizsgálatok mellőzése, Kisgyermekes családoknál az anya munkalehetőségei	Csoportos egészségnevelés, beszállítás. Rugalmas munkaidővel rendelkező munkahelyek megteremtése
Fogyatékkal élők	Előítéletek, sztereotípiák leküzdése	Pozitív attitűd kialakítása közös programok kapcsán

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint <b>intézkedés címe, megnevezése</b>	Az intézkedésbe bevont <b>aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst</b>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Képzések szervezése, öngondoskodási képesség és felelősségtudat fejlesztése	Munkaügyi központ, Önkormányzat
Gyermekek	Szabadidős programokon, Sport programokon való részvétel Hagyományápolás Helyes sztereotípiák átvétele	Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógusok, Civil szervezetek, Egyházak
Idősek	Bentlakásos idősök otthona Házi segítségnyújtás fejlesztése	Önkormányzat, Egyházak, civil szervezetek
Nők	Gyermekbarát munkalehetőségek, ne legyen cél a megélhetési gyermeknevelés	Helyi vállalkozók, Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők sport és kulturális programokon való részvétele	Mozgáskorlátozottak egyesülete, Civil szervezetek, Önkormányzat

## Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és nem romák az együttélés szabályait betartva békében élhetnek, dolgozhatnak, szórakozhatnak együtt, és ahol a romák emberhez méltó körülmények között szeretnének élni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők a munkavállalás által akarjanak kitörni eddigi életükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztetettségének megszüntetését, és esélyének megteremtését arra, hogy felnőtté válásukkal hasznos tagjai legyenek a társadalomnak.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, hogy élettapasztalataikat, hagyományait átadják a felnövekvő generációnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy elsősorban feleségnek és anyának érezhessék magukat, és diszkrimináció nélkül építhessen fel női hivatásukkal összhangban lévő karriert.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életvitelük akadálymentessé tételére egészségügyi, kulturális és közlekedési szempontból.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

### Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	<b>Tanulj, hogy dolgozhass!</b>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	alulképzettség, munkanélküliség, alacsony igény szint
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: alapos felmérés Középtávú cél: továbbképzés, tanácsadások Hosszútávú cél: A képzetlenség, az igénytelenség és a munkanélküliség minél teljesebb fokú felszámolása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távú cél: Magányos idősek számának és állapotának felmérése Középtávú cél: rendszeres szabadidős programok szervezése Hosszútávú cél: rendszeres részvétel az önkormányzati (és intézményei) rendezvényeken, rendszeres közösség építő rendezvényekbe való bevonásuk
Résztevők és felelős	idősek, önkormányzat, szociális intézmény
Partnerek	Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2015-12-31-ig K: 2016 január 1 és dec. 31 H: 2017 január 1 és dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A programok megszervezésének eredményessége. K: a programokon résztvevők számának mérése H: Hány fő érzi magát fontosnak, megbecsültnek a programok után. A fenntarthatóság függ a személyi, anyagi és tárgyi feltételektől. Folyamatos.

### Nők

Intézkedés címe:	<b>Gyermek mellett dolgozni</b>
------------------	---------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	GYED-ről, GYES-ről visszatérő kismamáknak nehéz újra elhelyezkedni a munka világában, ugyanis a munkáltató nem szívese foglalkoztat kisgyermekes anyukákat
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Gyermekbarát munkahelyek teremtése: Rövid távú cél: - piackutatás - munkahely keresési lehetőségek Középtávú cél: - képzések szervezése helyi szinten - gyakorlati lehetőség Hosszú távú cél: - tartós foglalkoztatottság - munkaerőpiaci elhelyezkedés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távú cél: - személyes beszélgetések - Munkaügyi központokkal kapcsolat felvétel Középtávú cél: - oktatások lebonyolítása helyi szinten - vállalkozások bevonása a gyakorlat területén Hosszú távú cél: - tartós foglalkoztatottság elősegítése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Helyi vállalkozók
Partnerek	Munkaügyi központ, Képzést nyújtó Intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2015-12-31-ig K: 2016 január 1 és dec. 31 H: 2017 január 1 és dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A programok megszervezésének eredményessége. K: a programokon résztvevők számának mérése H: Hány fő tud elhelyezkedni a programok után. A fenntarthatóság függ a személyi, anyagi és tárgyi feltételektől. Folyamatos.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőségek kihasználása, szoros együttműködés
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrások

## Idősek

Intézkedés címe:	<b>Egyedül nem megy</b>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elmagányosodás, családtól való távolság miatti elidegenedés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	Rövid távú cél: szabadidős programok (kirándulások, zárándoklatok stb.) szervezése Középtávú cél: magányos idők bevonása minél több speciális programba Hosszútávú cél: Az elmagányosodás, családtól való távolság miatti elidegenedés minél teljesebb fokú felszámolása

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távú cél: Magányos idősek számának és állapotának felmérése Középtávú cél: rendszeres szabadidős programok szervezése Hosszútávú cél: rendszeres részvétel az önkormányzati (és intézményei) rendezvényeken, rendszeres közösség építő rendezvényekbe való bevonásuk
Résztevők és felelős	idősek, önkormányzat, szociális intézmény
Partnerek	Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2015-12-31-ig K: 2016 január 1 és dec. 31 H: 2017 január 1 és dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A programok megszervezésének eredményessége. K: a programokon résztvevők számának mérése H: Hány fő érzi magát fontosnak, kevésbé magányosnak a programok után. A fenntarthatóság függ a személyi, anyagi és tárgyi feltételektől. Folyamatos.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	szoros együttműködés, pályázati önerő biztosítása
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek

## Gyerekek

Intézkedés címe:	<b>felelősségteljes nevelés</b>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szakszolgálatok és a szolgáltatások távolsága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - HH, HHH tanulók integrált oktatásának megszervezése - SNI-s tanulók szakellátásának biztosítása Középtávú cél: - HH, HHH tanulók országos mérési eredményének javulása - HH, HHH tanulók számának növekedése a tanórán kívüli foglalkozásokon Hosszútávú cél: - HH, HHH tanulók képzésének segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távú cél: Középtávú cél: Hosszútávú cél:
Résztevők és felelős	tanulók, iskola
Partnerek	önkormányzat



Határidő(k) pontokba szedve	R: 2015-12-31-ig K: 2016 január 1 és dec. 31 H: 2017 január 1 és dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A programok megszervezésének eredményessége. K: a programokon résztvevők számának mérése H: Hány fő érzi magát fontosnak, kevésbé magányosnak a programok után. A fenntarthatóság függ a személyi, anyagi és tárgyi feltételektől. Folyamatos.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	szoros együttműködés, pályázati önerő biztosítása
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek

### Fogyatékkal élők:

Intézkedés címe:	<b>Közösen dolgozzunk!</b>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: A fogyatékkal élő emberek és az ép emberek integrációja, együttműködésük elősegítése Középtávú cél: foglalkozást elősegítő programok Hosszútávú cél: A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásának tartós növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távú cél: A fogyatékkal élő emberek számának és állapotának felmérése Középtávú cél: együttműködést elősegítő programok szervezése Hosszútávú cél: rendszeres részvétel az önkormányzati (és intézményei) rendezvényeken, rendszeres közösség építő rendezvényekbe való bevonásuk, pályázatfigyelés és pályázatok benyújtása
Résztvevők és felelős	önkormányzat, szociális intézmény
Partnerek	Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2015-12-31-ig K: 2016 január 1 és dec. 31 H: 2017 január 1 és dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A programok megszervezésének eredményessége. K: a programokon résztvevők számának mérése H: Hány fő érzi magát fontosnak és elégedettnek a programok után. A fenntarthatóság függ a személyi, anyagi és tárgyi feltételektől. Folyamatos.

## 2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
<b>I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége</b>										
1										
2										
3										
...										
<b>II. A gyermekek esélyegyenlősége</b>										
1										
2										
3										
...										
<b>III. A nők esélyegyenlősége</b>										
1										
2										
3										
...										
<b>IV. Az idősek esélyegyenlősége</b>										
1										
2										
3										
...										
<b>V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége</b>										
1										
2										
3										
...										

### 3. Megvalósítás

#### A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

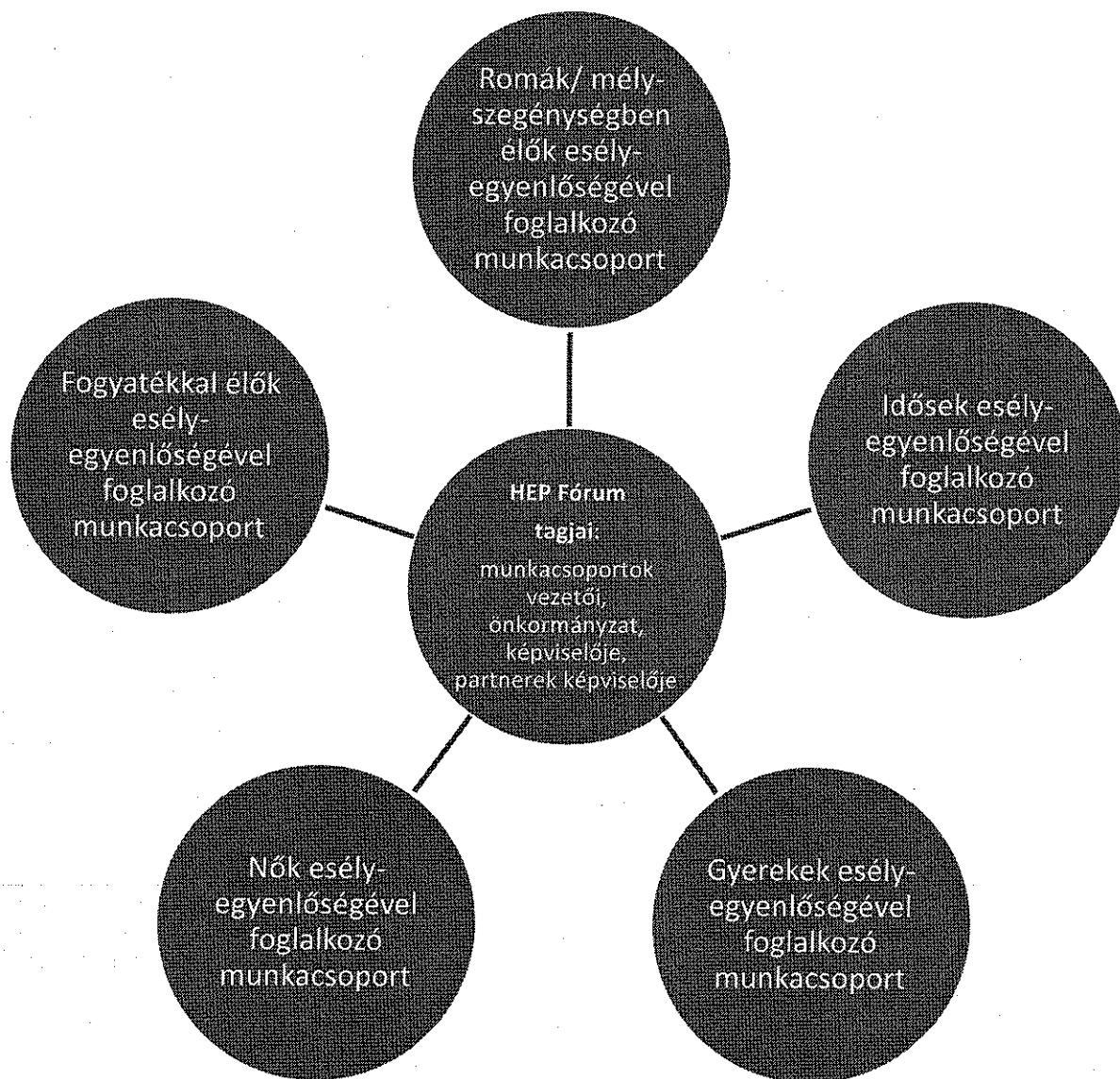
#### A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



#### A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

#### Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

## Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

## Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyekre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

### Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

#### 4. Elfogadás módja és dátuma

I. A .... város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően ..... város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

## HEP elkészítési jegyzék<sup>2</sup>

NÉV <sup>3</sup>	HEP részei <sup>4</sup>										Alíráss <sup>5</sup>	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

<sup>2</sup> Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

<sup>3</sup> A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

<sup>4</sup> A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

**R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.**

<sup>5</sup> Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.



# JEGYZŐKÖNYV

**Érpatak Község Önkormányzata Képviselő-testületének  
2015. június 5-én 7.00 órai kezdettel a Polgármesteri Hivatal Árpád Termében megtartott  
rendkívüli üléséről**

**Jelen vannak:** Orosz Mihály Zoltán polgármester  
Dr. Csósz Péter jegyző  
Kóczon Miklósné képviselő  
Nagy Imre Attiláné képviselő  
Simon Barnabás képviselő  
Gagna Mihályné jegyzőkönyvvezető

**Az ülésről távol maradt:** Násztáné Orosz Erika képviselő  
Gagna János képviselő  
Gagna László képviselő

## NAPIRENDJE

- 1. Helyi esélyegyenlőségi Program elfogadása**  
Előterjesztő: Orosz Mihály Zoltán polgármester  
(Írásbeli előterjesztés a testületi ülésen kiosztva)

## JEGYZŐKÖNYV

Orosz Mihály Zoltán polgármester köszönti a képviselő-testületi ülésen megjelenteket.

**Jelen vannak:** Orosz Mihály Zoltán polgármester  
Dr. Csósz Péter jegyző  
Kóczon Miklósné képviselő  
Nagy Imre Attiláné képviselő  
Simon Barnabás képviselő  
Gagna Mihályné jegyzőkönyvvezető

**Az ülésről távol maradt:** Násztáné Orosz Erika képviselő  
Gagna János képviselő  
Gagna László képviselő

Orosz Mihály Zoltán polgármester megállapítja, hogy a megválasztott 7 fő képviselőből 4 fő képviselő jelen van, az ülés határozatképes azt megnyitja.

**Orosz Mihály Zoltán polgármester:** A rendkívüli ülés napirendi pontja a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása, mely napirendi pontot kérnék elfogadni.

A képviselő-testület a napirendi pontot 4 egyhangú igen szavazattal az alábbiak szerint elfogadta:

- 1. Helyi esélyegyenlőségi Program elfogadása**  
Előterjesztő: Orosz Mihály Zoltán polgármester  
(Írásbeli előterjesztés a testületi ülésen kiosztva)

### NAPIRENDI PONT TÁGYALÁSA

- 1. Helyi esélyegyenlőségi Program elfogadása**  
Előterjesztő: Orosz Mihály Zoltán polgármester  
(Írásbeli előterjesztés a testületi ülésen kiosztva)

**Orosz Mihály Zoltán polgármester:** Érpatak Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti a esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait és az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Már régebben elkezdtek kidolgozni a programot, melyben részt vett az óvodavezető, az iskola tagintézmény-vezető, védőnő, gyermekjóléti szolgálat stb. Táblázatokat kellett kitölteni melybe több statisztikai adat kellett. Volt, amelyet már beírva kaptunk, de a hiányosat nekünk kellett beleírni. Szerepelnek benne a hátrányos helyzetűek, mélyszegénységben élők, idősek, fogyatékkal élők stb., melyek helyzetét kellett elemezni, majd ezzel kapcsolatban kellett egy intézkedési tervet kidolgozni. Ezt az intézkedési tervet ellenőrzi, hogy mit teljesítettünk belőle. A programot két évente kell felül vizsgálni, amikor frissíteni kell.

**Orosz Mihály Zoltán polgármester:** Kinek van a Helyi Esélyegyenlőségi programmal kapcsolatban kérdése, észrevétele? Ha nincs kérdés, ki támogatja az elfogadását?

A képviselő-testület 4 igenlő szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

**Érpatak Község Önkormányzata  
Képviselő-testületének**

**162/2015 (VI. 5.) önkormányzati határozata**

**a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról**

I. Érpatak Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént, az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Érpatak Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedés Terv) megvitatta és elfogadta.

**Határidő:** azonnal

**Felelős:** polgármester


**Orosz Mihály Zoltán sk.**  
polgármester

**Dr. Csósz Péter sk.**  
jegyző

Mivel több napirend nem volt a polgármester az ülést bezárta.

  
**Orosz Mihály Zoltán**  
polgármester



  
**Dr. Csósz Péter**  
jegyző

  
**Gagna Mihályné**  
jegyzőkönyvvezető